

Remissvar

Ej styrelsebehandlad

Ärende: Dnr 0042/23

Handläggare: Maria Strömberg, Avdelningschef

Samverkan & Innovation

Telefon: 0707-612373

E-post: maria.stromberg@businessregion.se

Remiss angående Göteborgs Stad deltagande i Klimat 2030:s satsning *Kommunernas klimatlöften 2024-2026* – dnr MKN-2023-5418.

Bakgrund

Göteborgs Stad har blivit inbjuden att delta i Kommunernas klimatlöften 2024-2026 inom Klimat 2030 av Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen i Västra Götaland. *Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om*, är en kraftsamling som drivs av Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Göteborgs Stad deltar i Klimat 2030 och har därmed ställt sig bakom och åtagit sig att bidra till det övergripande klimatmålet om att den västsvenska ekonomin ska vara fossiloberoende år 2030. Stadens åtaganden är kopplade Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021-2030.

Kommunernas klimatlöften är en satsning inom Klimat 2030. De består denna omgång av 30 konkreta åtgärder där kommunen har rådighet, som är beprövade och som ger stor utsläppsminskning. Att anta klimatlöfterna är en del av kommunernas förväntade övergripande åtaganden som led i att genomföra Klimat 2030. Kommunstyrelsen tar beslut om vilka och hur många åtgärder som ska genomföras. De löften som antas ska genomföras 2024-2026 och Klimat 2030 stöttar kommunerna i genomförandet.

Business Region Göteborg (BRG), tillsammans med alla bolag och förvaltningar i Göteborg Stad, ombedes nu att inkomma med synpunkter på de löften där vår förvaltning/bolag skulle vara aktiv part i genomförandet om löftet antas.

BUSINESS REGION GÖTEBORG AB

Besöksadress: Östra Hamngatan 5, Postadress: Box 11119, 404 23 Göteborg
Telefon växel: 031-367 61 00, www.businessregiongoteborg.se

Business Region Göteborgs ställningstagande

BRG ser positivt på att Göteborg Stad skriver under angivna klimatlöften och ställer sig bakom att staden ansluter till samtliga klimatlöften presenterade i bilaga 1. Vi ställer oss dock bakom klimatlöfte nr 29 (Vi bygger i trä) med viss tveksamhet då det finns forskning som är tveksam till klimatnyttan, då trä som råvara behövs inom flera andra sektorer där klimatnyttan möjligen är större och kommer inte att räcka till alla utan att kraftigt påverka den kolsänka som skogen utgör. Tex för omställningen inom petrokemiindustrin där en grön råvara in kan ge klimatnytta i väldigt många andra branscher inkl byggmaterial. Vi kan ställa oss bakom ambitionen som uttrycks i löftet men det behöver utredas om det sedan ska skalas i större omfattning.

BRG har pågående uppdrag och driver flera initiativ som ligger i linje med flera klimatlöften, se bilaga 1. Vi ser att vi bör och kan vara en aktiv part i klimatlöfte 5, 6, 8, 13, 14, 17, 18 och 30 – se bilaga 1, vilket är några fler än vad Miljöförvaltningen initialt bedömt i en första översyn.

BRG ser att vi utifrån våra uppdrag och pågående initiativ skulle kunna vara huvudkontakt för klimatlöfte 5 "Vi minskar utsläppen tillsammans med näringslivet". Nuvarande omfattning sker inom befintlig budgetram men skulle kunna öka om resurser tillförs (se bilaga 1). Vi ser vidare att vi även kan vara huvudkontakt för klimatlöfte 30 "Vi arbetar med återbruk av byggmaterial" i och med vårt redan pågående uppdrag med Göteborgs Plattform för Klimatneutralt byggande, men då i samverkan med Framtiden som har strategiansvaret för den delen av stadens Miljö- och Klimatprogram.

Sammantaget tror vi att klimatlöften kan bidra till mer kraft i omställningen och en ökad samverkan mellan bolag och förvaltningar i Göteborg Stad. Samtidigt blir det ett tydligt budskap till näringslivet, som länge har efterfrågats, och som kommer att skapa affärsmöjligheter och en marknadsutveckling som är så viktig för att vi ska få upp farten ordentligt i den gröna omställningen.

Bilagor

1. Svarsformulär alla Klimatlöften

Förvaltning/bolag: Business Region Göteborg AB (BRG)

	Sätt kryss för de löften ni skulle vara aktivt part i genomförandet av (se våra bedömningar i bilaga 1)	Vad gör er förvaltning/bolag redan idag med koppling till löftet?	Bedömer ni att löftet bör antas? Ja/nej	Varför bör löftet antas/inte antas?	Vad skulle det innebära för resurser för er att genomföra löftet, utöver det ni eventuellt redan planerar att genomföra? Ange om kostnaden: -är per år eller totalt för hela perioden och -ryms inom budgetram, -ryms inom budgetram men kräver omprioritering inom verksamheten eller -inte ryms inom nuvarande budgetram.	Vem är er kontaktperson för löftet? Ange namn och e-postadress	Kan ni tänka er att vara en huvudkontaktperson för löftet till Klimat 2030? Ja/nej
Klimatlöfte 1. Vi har en årlig uppföljning av klimatarbetet. Det innebär att kommunens politiska ledning har en årlig genomgång av klimatarbetet i kommunen inklusive klimatlöftena samt följer upp utsläppen i förhållande till kommunala, regionala och nationella mål. Exempelvis med utgångspunkt i den regionala analysen som erbjuds från Klimat 2030.		Vi har börjat titta på klimatberäkningsmodeller så att vi ev skulle kunna redovisa klimatnyttan i de initiativ vi driver.	Ja	Vi saknar den övergripande redovisningen och metod så att det finns något att förhålla våra initiativ till hur de bidrar till att minska totalen.			Nej
2. Vi har en koldioxidbudget. Det innebär att kommunen har en politiskt antagen koldioxidbudget som årligen följs upp för att visa hur mycket av utsläppsutrymmet som finns kvar.			Ja	För att tydliggöra, sätta fokus på klimatfrågan och få till snabbare omställning.			Nej
3. Vi involverar invånare i alla åldrar i klimatarbetet. Det innebär att kommunen bjuder in invånarna, inklusive de yngre, till dialog om klimatåtgärder för att skapa mer delaktighet och skynda på omställningen. Detta kan ske i form av dialogmöten, medborgarjury eller workshops dit allmänheten och organisationer bjuds in. Kommunen ska dokumentera och återkoppla resultatet. Under perioden ska en mer varaktig plattform för klimatlöfte (fysisk eller digital) skapas.			Ja	För att staden har ett konsumtionsbaserat mål och medborgarna är viktiga för framgången.			Nej
4. Vi finansierar investeringar genom grön obligation. Det innebär att kommunen gör minst en investering genom grön obligation eller via gröna lån per år och att minst 50% av all nybyggnation och större ombyggnation av bostäder och lokaler har grön finansiering.		Vi skulle kunna göra mer och koppla gröna obligationerna till flera investeringar inom de initiativ vi driver, tex Gothenburg Green City Zone, Göteborgs Plattform för klimat neutralt byggande mfl. och då även koppla ihop med andra finansieringsmöjligheter tex Nordiska Investerings Banken, EU-medel, nationella osv.	Ja	För att medfinansiera omställningen	Vår tid ryms inom budget	maria.stromberg@businessregion.se	Nej
5. Vi minskar utsläppen tillsammans med näringslivet. Det innebär att kommunen årligen gör insatser tillsammans med näringslivet. Exempelvis genom att initiera samtal mellan företag kring industriell symbios, driver gemensamma projekt eller på andra sätt samverkar med näringslivet för minskade utsläpp.	x	Vi driver redan ett stort antal initiativ och projekt tillsammans med näringslivet och akademi/institut som innebär samtal men framför allt konkreta lösningar som genomförs. Tex inom Gothenburg Climate Partnership (KF-uppdrag), Gothenburg Green City Zone och vårt Elektrifieringsuppdrag (KF uppdrag). Vi genomför också rådgivning till företag inom vårt "Hållbarhetshjul" mm. Allt vi gör inom detta område samordnas och genomförs i samverkan med de övriga 12 kommunerna i Göteborgsregionen och ibland i mycket större geografier än så genom projektfinansiering.	Ja	Vi gör redan detta sedan många år men vi kan tillsammans med andra delar i staden växa upp än mer genom att skala, implementera och involvera fler.	Om vi ska öka bedöms finansiering för två heltidstjänster för processledning till Gothenburg Climate Partnership/Green City Zone behövas de närmaste 7 åren. Dvs 2,2 milj/år som inte ryms inom nuvarande budget.	maria.stromberg@businessregion.se	Ja
6. Vi inkluderar lantbruket som samarbetspart i kommunens klimatomställning. Det innebär att kommunen arbetar aktivt med att främja en dialog mellan kommunen, gröna näringar och övrigt näringsliv minst två gånger per år, samt under perioden samverkar i minst ett konkret projekt med syfte att minska utsläppen.	x	Inom ramen för två KS/KF uppdrag i årets budget samverkar vi med bl.a. Miljöförvaltningen och Exploatering som innebär att dialoger finns kontinuerligt med de gröna näringarna. Det initieras projekt som minskar CO2 från livsmedelsvärdekedjan men inte specifikt hos producenterna/landbruken själva.	Ja	För att säkra den lokala livsmedelsproduktionen och fortsatt utveckling av de gröna näringarna.	En resurs inom befintlig ram.	karin.ingehag@businessregion.se	Nej det bör ligga på Miljöförvaltningen alt Exploatering.
7. Vi fokuserar på företagens klimatomställning i miljötillsyn. Det innebär att kommunen fokuserar på energi och klimat i miljötillsynen genom minst två satsningar under perioden. Med detta menas att kommunen väljer ut lämpliga tillsynsobjekt för att genomföra miljötillsyn med fokus på energi och klimat. Löftet kan handla om att i tillsynen efterfråga energikartläggning och/eller en handlingsplan samt genomförande av energieffektiviseringsåtgärder och energikonverteringar, till exempel fasa ut oljepannor. Det kan även innebära att informera om olika investeringsstöd eller att samverka med kommunens energi och klimatrådgivare.			Ja	Ordinarie uppdrag för Miljöförvaltningen och Konsument och medborgarservice			nej
8. Vi arbetar aktivt med vår energiplan. Det innebär att kommunen har en uppdaterad energiplan som är kopplad till översiktsplaneringen och som omfattar lokal produktion, tillförsel, distribution och användning av energi. Exempelvis genom att använda "Vägledning för energiplanering" framtagen av Länsstyrelsen Västra Götaland. Samt tillsammans med andra relevanta aktörer årligen genomför åtgärder som minskar klimatpåverkan i energiförsörjningen. Översiktsplanen kan kompletteras med tematiska tillägg som Vindbruksplan och Solstrategi.	x	Arbetet behöver även kopplas med Göteborgs Stads elektrifieringsplan som vi på BRG har KS/KF uppdrag att koordinera.	Ja	Om det koordineras mellan olika program och planer som berörs kan vi få mer kraft i omställningen och en tydlighet hur vi ställer om.	Befintliga resurser inom nuvarande budgetram	anne.piegsa@businessregion.se	nej
9. Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling. Det innebär att kommunen identifierar vilka upphandlingar under perioden som har störst klimatpåverkan och arbetar strategiskt och systematiskt för att minska klimatpåverkan årligen. Arbetet och utfallet följs upp och dokumenteras.		Upphandlingsfrågan är centralt i alla de initiativ vi driver för att minska klimatpåverkan och för att skala upp testade piloter.	Ja	Bidrar till att snabba på omställningen samtidigt som det skapar affärsmöjligheter och marknadsutveckling för företag som kan leverera lösningar.	Befintliga resurser inom nuvarande budgetram		nej
10. Vi säkerställer kompetens och resurser för att upphandla med klimathänsyn. Det innebär att kommunen har kompetens och resurser att ställa och följa upp klimatkrav i kommunens upphandlingar. Vid val av leverantör ska både klimatpåverkan och ekonomi vägas in i beslutet. Insatser för att säkra kompetensen görs årligen exempelvis genom utbildning, samverkan internt eller med andra kommuner.		Upphandlingsfrågan är centralt i alla de initiativ vi driver för att minska klimatpåverkan och för att skala upp testade piloter.	Ja	Bidrar till att snabba på omställningen samtidigt som det skapar affärsmöjligheter och marknadsutvecklingh för företag som kan leverera lösningar.	Befintliga resurser inom nuvarande budgetram		nej
11. Vi gör klimatsmarta inköp. Det innebär att kommunen tar ett helhetsgrepp kring inköpen och under perioden fastställer en inköpsorganisation som arbetar för att minska klimatpåverkan. Exempelvis genom att inköpare och beställare får ökad kunskap och utbildning, inköpsssystem som underlättar klimatsmarta val eller löpande dialog med upphandlare och miljö/klimatkompetens i eller utanför organisationen.			Ja	Bidrar till att snabba på omställningen samtidigt som det skapar affärsmöjligheter och marknadsutvecklingh för företag som kan leverera lösningar.			nej
12. Vi säkrar att planering och byggande bidrar till ett transporteffektivt samhälle. Det innebär att kommunens översiktsplan samt alla program- och detaljplaner under perioden ska bidra till att andelen hållbara resor i kommunen ökar mätt som andel gång, cykel och kollektivtrafik av totalt antal utförda resor. Detta görs genom att beräkna planernas klimatpåverkan och jämföra alternativ, exempelvis med Hållbarhetsverket eller liknande.		Har koppling till Elektrifieringsplanen och utvecklingen av Gothenburg Green City Zone där översiktsplan och detaljplaner behöver inkludera att skapa förutsättningar för dessa mål för att vi ska nå klimatmålet om så nära 0 CO2 utsläpp som möjligt till 2030	Ja	För att skapa de långsiktiga förutsättningen för utsläppsfritt.			nej
13. Vi utvecklar gaturum för ökad tillgång och attraktivitet. Det innebär att kommunen under perioden genomför åtgärder för ökad attraktivitet med minskad biltrafik, särskilt i centrala områden. Antingen genom att sänka hastigheten för fordonstrafiken till 30 och 40 km/h i minst en tätort eller att kommunen anpassar minst ett gaturum till gång- och cykelfart där stadslivet har potential att utvecklas.	x	Vi håller ihop samarbetet med näringslivet och akademin inom Gothenburg Green City Zone med målet att skapa helt utsäppsfria transporter i stora delar av Göteborg med omnejt till 2030. Vi samordnar näringsidkare för att hjälpa dem att ställa om sina godstransporter, samarbeta och kunna erbjuda sina kunder en annan upplevelse genom sina transporter till ch från staden.	Ja	Bidrar till att snabba på omställningen samtidigt som det skapar affärsmöjligheter och marknadsutveckling för företag som kan leverera lösningar. Bidrar även till ett tystare och mer attraktivt stadsrum för näringsidkarnas kunder.	Inom ramen för befintlig bemanning av Gothenburg Green City Zone.	jonas.eriksson@businessregion.se	nej
14. Vi arbetar med klimatstyrande parkering. Det innebär att kommunen årligen genomför åtgärder kring parkering. Exempelvis möjliggör samnyttjande av parkeringsanläggningar, prioriterar besöks- och handelsparkering i centrala områden framför annan parkering, ser till att gatuparkering inte är subventionerad jämfört med parkeringshus, möjliggör flexibla parkeringstal med stimulans av bilpooler eller att frikoppla parkeringskostnaden från hyran av lägenheter.	x	Samma som punkt 13. Samverkar med Göteborg & Co för att utveckla utsäppsfria evenemang där besökarna påverkas att välja andra färd sätt genom olika erbjudanden.	Ja	Bidrar till att snabba på omställningen samtidigt som det skapar affärsmöjligheter och marknadsutveckling för företag som kan leverera lösningar. Bidrar även till ett tystare och mer attraktivt stadsrum för näringsidkarnas kunder.	Inom ramen för befintlig bemanning av Gothenburg Green City Zone.	jonas.eriksson@businessregion.se	Nej

15. Vi klimatväxlar tjänsteresor. Det innebär att kommunen har ett klimatväxlingssystem där klimatbelastningen från kommunanställdas flyg- och bilresor i tjänsten beräknas minst årligen och ges ett monetärt värde som speglar exempelvis samhällsekonomisk värdering. Avsatta medel för klimatbelastningen används (växlas) för att kunna stimulera önskvärda klimatinvesteringar och/eller driftåtgärder internt i organisationen.	Gör vi sedan länge med våra tjänsteresor	Ja	Pågående arbete	annelie.wignell@businessregion.se	nej
16. Våra nya personbilar körs på förnybar el, biogas eller vätgas. Det innebär att alla nya avtal vid köp och hyra av personbilar till kommunal verksamhet ska vara bilar som körs på förnybar el, biogas eller vätgas. Endast undantagsvis väljs andra personbilar som då ska uppfylla Upphandlingsmyndighetens baskrav, efter intern dispens.	Vi har inga egna fordon utan använder upphandlad bilpool, kollektivtrafik och cykel används vid lokala/regionala tjänstersor	Ja	Pågående arbete		
17. Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal. Det innebär att kommunen ställer miljö- och klimatkrav i alla avtal där transporter upphandlas, exempelvis postleveranser och avfallstransporter. Kommunen ställer också miljökrav i mer än 50 procent av upphandlingar av varor och tjänster som kräver omfattande transportarbete, exempelvis matleveranser, städ- och kontorsmaterial och parkeringsövervakning.	x Är en åtgärd inom Elektrifieringsplanen	Ja	Är en central åtgärd för omställningen till utsläppsfria transporter.	Inom ramen för befintligt uppdrag med Elektrifieringsplanen inom ram	anne.piegsa@businessregion.se nej
18. Våra nya arbetsmaskiner är fossilfria och upphandlingskrav ställs på entreprenader. Det innebär att alla nya arbetsmaskiner och arbetsredskap som köps in till kommunens organisation (inklusive kommunala bolag) kan drivas av förnybara drivmedel eller är elektrifierade. Det innebär också att miljö- och klimatkrav ställs på nya entreprenadavtal där arbetsmaskiner och transporter ingår.	x Är en åtgärd inom Elektrifieringsplanen	Ja	Är en central åtgärd för omställningen till utsläppsfria transporter.	Inom ramen för befintligt uppdrag med Elektrifieringsplanen inom ram	anne.piegsa@businessregion.se nej
19.Vi deltar i Cykelfrämjandets kommunvelometer och når angiven poängnivå. Det innebär att kommunen deltar i kommunvelometern varje år, jobbar metodiskt med förbättringar och når upp till angiven poängnivå ett av åren. Liten kommun (<50 000 invånare) 50 poäng, mellanstor kommun (50 000–100 000 invånare) 60 poäng, stor kommun (>100 000 invånare) 70 poäng.	Vi arbetar med att skapa flera satsningar för att öka nyttjandet av mikromobilitet för både person- och godstransporter	Ja	Vi behöver se mikromobilitet för både gods- och persontransporter som en bärande del för att nå målet om ett utsläppsfritt transportsystem.		nej
20. Vi arbetar med hållbart resande för våra anställda. Det innebär att kommunens egen organisation (minst 20% av kommunens förvaltningar och/eller bolag) är med i Cykelvänlig arbetsplats (cykelvanligast.se) och når minst 3 stjärnor under perioden. Alternativt att kommunen som arbetsgivare erbjuder årskort för kollektivtrafik med löneavdrag till anställda på kommunens förvaltningar och bolag.	Gör vi redan.	Ja			
21.Vi minskar matsvinnet i offentliga måltider och når mål. Det innebär att kommunen mäter matsvinnet med ett uppsatt mål på max 35 g/portion i genomsnitt för skola och förskola, och ett mål på max 100 g/portion för äldreomsorgen. I siffrorna ingår samtliga mätfraktioner: kökssvinn, serveringssvinn och tallrikssvinn. I äldreomsorgen mäts lunch eller middag.	Vi har målsatt detta i vårt interna miljöarbete genom att tex alltid beställa 10% mindre mat än antalet anmällda i våra kundaktiviteter.	Ja			
22. Vi minskar klimatavtrycket från offentliga måltider och når mål. Det innebär att kommunen i sitt arbete med menyplanering och råvaruval beräknar måltidens klimatpåverkan och når målet att klimatpåverkan ska vara maximalt 0,8 kg CO2e/måltid i snitt under minst en månad. Alternativt når målet att nyckeltalet för samtliga inköpta livsmedel ska minska till 1,6 kg CO2e/kg inköpta livsmedel.		Ja			
23. Vi ökar livslängden på elektronik och möjliggör cirkulära flöden. Det innebär att kommunen förlänger livslängden på mobiltelefoner, surfplattor och bärbara datorer genom minst en ny åtgärd per år för att förlänga livet och skapa möjligheter till cirkulära flöden. Detta görs genom att exempelvis inte ställa krav på fabriksnya produkter i upphandling, att ha avtal om reparationer/uppdateringar och att samlas in samt återbruka produkter.	Vi har målsatt detta i vårt interna miljöarbete så att vi använder vår elektronik längre och i högre grad reparerar.	Ja			
24. Vi möjliggör cirkulära arbetskläder. Det innebär att kommunen undersöker hur vi kan arbeta med cirkulära flöden i minst 50% av kommunens verksamheter som använder arbetskläder. Samt genomför minst en ny åtgärd per år för att förlänga livet och skapa möjligheter till cirkulära flöden. Exempel på åtgärder kan vara att: köpa arbetskläder av god kvalitet som lätt kan lagas/justeras, minska antal modeller/färger, ta bort eller använda flexibla loggor, nyttja reparationstjänster, skapa möjligheter för återbruk intern eller externt.		Ja			
25. Vi använder cirkulära möbler. Det innebär att kommunen inreder minst två kontor/arbetsplatser med cirkulära möbler och annan cirkulär inredning. Samt under perioden har ett system med cirkulära möbler för kommunens arbetsplatser. Med cirkulära möbler menas att de repareras och används på nytt, köps begagnade eller återbrukas internt.	Vi använder återvunna möbler i samband med att vi inreder nya lokaler för vår verksamhet, tex Yesbox och the Yard.	Ja			
26. Vi erbjuder fastighetsnära insamling för återanvändning. Det innebär att kommunen genom minst tre insatser varje år möjliggör fastighetsnära inlämning av produkter för återanvändning. Exempelvis genom mobil ÅVC, plats för återanvändning på befintlig ÅVC, teckna avtal med återanvändningsorganisationer eller liknande. Under perioden säkerställs att kommunens invånare har tillgång till inlämning för återanvändning av produkter.		Ja			
27. Vi möjliggör för invånarna att låna/hyra produkter i stället för att köpa. Det innebär att kommunen kan visa att minst en insats pågår varje år. Under perioden ska minst tre olika insatser testas och utvärderas med sikte på långvarig insats för invånarna att låna/hyra/laga produkter i stället för att köpa. Det kan ske genom samverkan med näringslivet för att erbjuda fler hållbara tjänster, att skapa cirkulära möjligheter i bostadsområde eller att kommunen erbjuder platser att dela eller reparera.		Ja			
28.Vi energieffektiviserar vårt fastighetsbestånd. Det innebär att kommunen (inklusive kommunala bolag) gör ambitiösa energibesparingar i kommunens fastighetsbestånd, minst tre objekt under perioden. Vid åtgärder i egna fastigheters klimatskal eller värme- och energisystem studeras alltid möjliga åtgärdspaket för energieffektivisering med hjälp av Totalmetodiken från BeLok eller motsvarande.		Ja			

29. Vi bygger i trä. Det innebär att kommunen prövar trä som byggnadsmaterial i all kommunal ny-, om- eller tillbyggnation. Samt under perioden ställer krav på minst 50 procent trästomme i minst tre byggnadsprojekt. Merparten av detaljplanerna som tas fram ska ha byggnadshöjder som medger trähusbyggande med plats för trästommar och träbjälklag.								Trä som råvara kommer det vara konkurrens om i den gröna omställningen. Var används den bäst för att ge största möjliga klimatnytta? Behöver utredas närmare. Det skulle kunna vara som råvara in till tex kemiindustrin för att genomföra den gröna omställningen i denna basindustri som då ger effekt inom en rad andra näringar genom de material och produkter som de framställer.
30. Vi arbetar med återbruk av byggmaterial. Det innebär att kommunen möjliggör återbruk genom att ta hänsyn till återbrukets egenskaper i form av tillgänglighet, variation med mera i planeringen av ny-, om- eller tillbyggnation. Löftet innebär att kommunen tillgängliggör byggmaterial för återbruk samt använder återbrukat material i fastigheter varje år.	x	Vi koordinerar och leder Göteborgs Plattform för Klimatneutralt Byggande med över 120 fastighets- och byggaktörer anslutna samt initiativet Handslaget för återbruk med ett femtional aktörer som skrivit under löften att öka återbruk i sina entreprenader och bidra till att vi får en storskalig och hel värdekedja på plats till 2025 som gör det möjligt att krävställa återbrukade material och produkter.	Ja	Ligger i linje med befintliga program och planer samt pågående arbete.	Ligger inom befintlig ram och bemanning av Gothenburg Climate Partnership/Platytformen Klimatneutralt Byggandfe	Anastazia.kronberg@businessregion.seoch Susan.runsten@businessregion.se	Ja men tillsammans med Framtiden som har strategiansvaret inom MKP.	

Förvaltning/bolag:
Framtidenkoncernen

	Sätt kryss för de löften ni skulle vara aktivt part i genomförandet av (se våra bedömningar i bilaga 1)			Bedömer ni att löftet bör antas? Ja/nej		Vad gör er förvaltning/bolag redan idag med koppling till löftet?		Vad skulle det innebära för resurser för er att genomföra löftet, utöver det ni eventuellt redan planerar att genomföra? Ange om kostnaden: -Är per år eller totalt för hela perioden och -Ryms inom budgetram, -Ryms inom budgetram men kräver omprioritering inom verksamheten eller -lite ryms inom nuvarande budgetram.		Kan ni tänka er att vara en huvudkontaktperson för löftet till Klimat 2030? Ja/nej
Klimatlöfte										
4. Vi finansierar investeringar genom grön obligation. Det innebär att kommunen gör minst en investering genom grön obligation eller via gröna lån per år och att minst 50% av all nybyggnation och större ombyggnation av bostäder och lokaler har grön finansiering.	X		All investering i nybyggnation finansieras med gröna obligationer enligt stadens ramverk för gröna obligationer. Vi bekostar alla åtgärder i befintliga beståndet med egna medel, dvs vi tar inte lån för ombyggnationer, vilket innebär att dessa inte kan finansieras med gröna obligationer. Däremot har vi högt ställda miljö- och energikrav även i dessa projekt, för att uppnå målen i stadens Miljö- och klimatprogram.	Ja		Görs redan idag		Ryms inom ordinarie budget	Nina Jacobsson Stålheim nina.jacobssonstalheim@framtiden.se	Nej. Bör vara SLK Finans
5. Vi minskar utsläppen tillsammans med näringslivet. Det innebär att kommunen årligen gör insatser tillsammans med näringslivet. Exempelvis genom att initiera samtal mellan företag kring industriell symbios, driver gemensamma projekt eller på andra sätt samverkar med näringslivet för minskade utsläpp.	X		Mycket utvecklings- och innovationssamarbete med byggbranschens olika aktörer i värdekedjan kopplat till nya eller ändrade material, produkter och processer för en minskad klimatpåverkan från byggnation och underhåll	Ja		Görs redan idag		Ryms inom ordinarie budget	Nina Jacobsson Stålheim nina.jacobssonstalheim@framtiden.se	Nej. Bör vara BRG.
9. Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling. Det innebär att kommunen identifierar vilka upphandlingar under perioden som har störst klimatpåverkan och arbetar strategiskt och systematiskt för att minska klimatpåverkan årligen. Arbetet och utfallet följs upp och dokumenteras.	X		Vi arbetar aktivt med att krävställa dets kan krävställas idag, samt att skapa förutsättningar för att kunna skärpa krävställningarna framöver, så att vi uppnår stadens mål. Vi tar dessutom en utökad strategisk ansvarsroll i det stadengemensamma arbete med kategoristyrning och upphandling inom bygg- och fastighetsområdet, utifrån vår roll som strategiansvarig för hållbart byggande.	Ja		Görs redan idag		Ryms inom ordinarie budget	Nina Jacobsson Stålheim nina.jacobssonstalheim@framtiden.se	Nej. Bör vara INK.
10. Vi säkerställer kompetens och resurser för att upphandla med klimathänsyn. Det innebär att kommunen har kompetens och resurser att ställa och följa upp klimatkrav i kommunens upphandlingar. Vid val av leverantör ska både klimatpåverkan och ekonomi vägas in i beslutet. Insatser för att säkra kompetensen görs årligen exempelvis genom utbildning, samverkan internt eller med andra kommuner.	X		Vi arbetar med allt från rutiner till utbildning för att säkerställa detta. Dessutom så samverkar vi i lokala, nationella och internationella nätverk. I vår roll som strategiansvarig för hållbart byggande samlar vi in och sprider expertkunskap, erfarenheter och goda exempel.	Ja		Görs redan idag		Ryms inom ordinarie budget	Nina Jacobsson Stålheim nina.jacobssonstalheim@framtiden.se	Nej. Bör vara INK.
11. Vi gör klimatsmarta inköp. Det innebär att kommunen tar ett helhetsgrepp kring inköpen och under perioden fastställer en inköpsorganisation som arbetar för att minska klimatpåverkan. Exempelvis genom att inköpare och beställare får ökad kunskap och utbildning, inköpssystem som underlättar klimatsmarta val eller löpande dialog med upphandlare och miljö/klimatkompetens i eller utanför organisationen.	X		Se svar 10 och 11.	Ja		Görs redan idag		Ryms inom ordinarie budget	Nina Jacobsson Stålheim nina.jacobssonstalheim@framtiden.se	Nej. Bör vara INK.
14. Vi arbetar med klimatstyrande parkering. Det innebär att kommunen årligen genomför åtgärder kring parkering. Exempelvis möjliggör samnyttjande av parkeringsanläggningar, prioriterar besöks- och handelsparkering i centrala områden framför annan parkering, ser till att gatuparkering inte är subventionerad jämfört med parkeringshus, möjliggör flexibla parkeringstal med stimulans av bilpooler eller att frikoppla parkeringskostnaden från hyran av lägenheter.	X		Ingår som en del i Framtidenkoncernens ambitiösa mobilitetsarbete. I detta ingår brand annat: - ny kostnadsmodell där parkeringsplatserna är självfinansierade - övergång till områdesparkering (dvs frångår egna parkeringsplatser), med möjlighet till samnyttjan med andra parkeringsbehov i området - bil- och cykelpoolserbjudande - låga parkeringstal i många nyproduktionsprojekt - behovsdriven utbyggnad av laddplatser	Ja		Görs redan idag		Ryms inom ordinarie budget	Nina Jacobsson Stålheim nina.jacobssonstalheim@framtiden.se	Nej. Bör vara P-bolaget.
18. Våra nya arbetsmaskiner är fossilfria och upphandlingskrav ställs på entreprenader. Det innebär att alla nya arbetsmaskiner och arbetsredskap som köps in till kommunens organisation (inklusive kommunala bolag) kan drivas av förnybara drivmedel eller är elektrifierade. Det innebär också att miljö- och klimatkrav ställs på nya entreprenadavtal där arbetsmaskiner och transporter ingår.	X		Vi arbetar i linje med stadens mål om fossilfria respektivt elektrifierade arbetsmaskiner och transporter, såväl i den egna fordonsflottan som i entreprenader.	Ja		Görs redan idag		Ryms inom ordinarie budget	Nina Jacobsson Stålheim nina.jacobssonstalheim@framtiden.se	Ja. Bör vara vi (strategiansvar HB) eller stads-mijöförvaltningen
26. Vi erbjuder fastighetsnära insamling för återanvändning. Det innebär att kommunen genom minst tre insatser varje år möjliggör fastighetsnära inlämning av produkter för återanvändning. Exempelvis genom mobil ÄVC, plats för återanvändning på befintlig ÄVC, teckna avtal med återanvändningsorganisationer eller liknande. Under perioden säkerställs att kommunens invånare har tillgång till inlämning för återanvändning av produkter.	X		Vi erbjuder idag textilinsamling i många tvättstufor tillsammans med välgörenhetsorganisationer. Vi har även utrymmen för delning och återbruk på flera ställen. Samtidigt finns det externa initiativ på många platser, och vi planerar att kartlägga förekomsten av möjligheter, för att sedan systematiskt verka för att tillräckliga möjligheter finns, Ja men dessa tillkommande möjligheter kan lika väl vara i extern regi som i vår (och en del av detta finns redan genom smarta kartan). Vidare sker redan idag en hel del återanvändning genom digitala plattformar, som lokala facebook-grupper, så viktigt att analys görs av vad som är behovet av fysiska platser.	Ja		Görs redan idag (inkl planering för framtida systematik)		Ryms inom ordinarie budget	Nina Jacobsson Stålheim nina.jacobssonstalheim@framtiden.se	Nej. Bör vara KoV.
27. Vi möjliggör för invånarna att låna/hyra produkter i stället för att köpa. Det innebär att kommunen kan visa att minst en insats pågår varje år. Under perioden ska minst tre olika insatser testas och utvärderas med sikte på långvarig insats för invånarna att låna/hyra/laga produkter i stället för att köpa. Det kan ske genom samverkan med näringslivet för att erbjuda fler hållbara tjänster, att skapa cirkulära möjligheter i bostadsområde eller att kommunen erbjuder platser att dela eller reparera.	X		Se 26.	Ja		Görs redan idag (inkl planering för framtida systematik)		Ryms inom ordinarie budget	Nina Jacobsson Stålheim nina.jacobssonstalheim@framtiden.se	Nej. Bör vara DoM.
28. Vi energieffektiviserar vårt fastighetsbestånd. Det innebär att kommunen (inklusive kommunala bolag) gör ambitiösa energibesparingar i kommunens fastighetsbestånd, minst tre objekt under perioden. Vid åtgärder i egna fastigheters klimatskal eller värme- och energisystem studeras alltid möjliga åtgärdspaket för energieffektivisering med hjälp av Totalmetodiken från BeLok eller motsvarande.	X		Vi arbetar i enlighet med målen i stadens Miljö- och klimatprogram samt Sveriges Allmännyttas klimatinitiativ. När vi gör större renoveringsinsatser beaktar vi alltid en lönsam helhetslösning avseende energieffektivisering (liknande metodiken inom BeBo som vi varit med och tagit fram). Vi genomför pilotprojekt för omställning av ett befintligt bostadsområde till ett energipositivt område.	Ja		Görs redan idag (inkl planering för framtida systematik)		Ryms inom ordinarie budget	Nina Jacobsson Stålheim nina.jacobssonstalheim@framtiden.se	Ja, utifrån vår roll som strategiansvarig HB och största fastighetsaktören.
29. Vi bygger i trä. Det innebär att kommunen prövar trä som byggnadsmaterial i all kommunal ny-, om- eller tillbyggnation. Samt under perioden ställer krav på minst 50 procent trästomme i minst tre byggnadsprojekt. Merparten av detaljplanerna som tas fram ska ha byggnadshöjder som medger trähusbyggande med plats för trästommar och träbjälklag.	X		Ja, detta är en delöslösning för att klara att minska klimatpåverkan med 50% 2025 och 90% 2030 från alla byggprojekt. I rollen som strategiansvarig HB arbetar vi strategiskt tillsammans med SBF för planer som möjliggör träbyggnation.	Ja		Görs redan idag (inkl planering för framtida systematik)		Ryms inom ordinarie budget	Nina Jacobsson Stålheim nina.jacobssonstalheim@framtiden.se	Ja, utifrån vår roll som strategiansvarig HB.
30. Vi arbetar med återbruk av byggmaterial. Det innebär att kommunen möjliggör återbruk genom att ta hänsyn till återbrukets egenskaper i form av tillgänglighet, variation med mera i planeringen av ny-, om- eller tillbyggnation. Löftet innebär att kommunen tillgängliggör byggmaterial för återbruk samt använder återbrukat material i fastigheter varje år.	X		Ja, detta är en delöslösning för att klara att minska klimatpåverkan med 50% 2025 och 90% 2030 från alla byggprojekt. Vi har varit med och tagit fram samt undertecknat Handslaget för cirkulärt byggande, där vi åtar oss såväl tillgängliggöra som använda återbruk. Vi har även stort fokus på bevarande i enlighet med vår riktlinje för varsam renovering. I rollen som strategiansvarig HB arbetar vi strategiskt tillsammans med SBF för planer som möjliggör återbruk samt med branschen för att stimulera fler och effektivare återbrukslösningar.	Ja		Görs redan idag (inkl planering för framtida systematik)		Ryms inom ordinarie budget	Nina Jacobsson Stålheim nina.jacobssonstalheim@framtiden.se	Ja, utifrån vår roll som strategiansvarig HB.

Från: [Miljöförvaltningen Miljo](#)
Till: [Diariet Miljö Miljo](#)
Ärende: §50 VB: 10-2023-0956-1 - Kommunernas klimatlöften 2024-2026. Remiss. MKN-2023-5418
Datum: den 14 augusti 2023 08:02:01
Bilagor: image001.png
10-2023-0956-1 Bilaga 2 svarsformulär_Göteborg Energi_230811.xlsx

Från: Karin Björkman <karin.bjorkman@goteborgenergi.se>
Skickat: den 11 augusti 2023 14:59
Till: Miljöförvaltningen Miljo <miljoforvaltningen@miljo.goteborg.se>
Ämne: 10-2023-0956-1 - Kommunernas klimatlöften 2024-2026. Remiss. MKN-2023-5418

Hej!

Göteborg Energi meddelar härmed sina synpunkter enligt remiss och avseende de klimatlöften där bolaget skulle vara en aktiv part i genomförandet om löftet antas. Bolaget har valt att för information även meddela synpunkter på löften som bolaget redan arbetar aktivt i enlighet med, men som bolaget för den skull inte behöver vara någon aktiv part i om det antogs av Göteborgs Stad.

Vid frågor eller behov av utveckling av resonemang är ni välkomna att höra av er till undertecknad.

Vänliga hälsningar

 Göteborg Energi
Karin Björkman
Miljöstrateg

Direkt: +4631626890
SMS: +46704625916
Växel: +4631626000

Från: Miljöförvaltningen Miljo <miljoforvaltningen@miljo.goteborg.se>
Skickat: den 29 maj 2023 09:36
Till: Business Region Göteborg (info@businessregion.se) <info@businessregion.se>; Framtiden (framtiden@framtiden.se) <framtiden@framtiden.se>; Göteborg-Co Gbg-co <goteborg-co@goteborg.com>; Gryaab (info@gryaab.se) <info@gryaab.se>; GSL GöteborgsStadsLeasing <gsl@gsl.goteborg.se>; Diariet <diariet@goteborgenergi.se>; Göteborgs Hamn (info@portgot.se) <info@portgot.se>; Info Higab <info@higab.se>; Info Älvstranden <info@alvstranden.goteborg.se>; Liseberg (forvaltning@liseberg.se) <forvaltning@liseberg.se>; Parkeringsbolaget (p-bolaget@p-bolaget.goteborg.se) <p-bolaget@p-bolaget.goteborg.se>; Renova (info@renova.se) <info@renova.se>; aldrevardomsorg AldreVardOmsorg <aldrevardomsorg@aldrevardomsorg.goteborg.se>; Demokratimedborgarservice Demokratiochmedborgarservice <demokratimedborgarservice@demokratimedborgarservice.goteborg.se>; Exploatering Exploatering <exploatering@exploatering.goteborg.se>; Förskoleförvaltningen Forskola

<forskoleforvaltningen@forskola.goteborg.se>; Grundskoleförvaltningen Grundskola
<grundskoleforvaltningen@grundskola.goteborg.se>; Idrottoförening
Idrotts och foreningsforvaltningen <idrottoforening@ioff.goteborg.se>; Inköp och upphandling
Inköp och upphandling <inkopochupphandling@ink.goteborg.se>; Intracenter Intracenter
<intracenter@intracenter.goteborg.se>; Kretslopp och vatten Kretslopp och vatten
<kretsloppochvatten@kretsloppochvatten.goteborg.se>; Kultur Kultur
<kultur@kultur.goteborg.se>; socialcentrum SocialCentrum
<socialcentrum@socialcentrum.goteborg.se>; socialhisingen SocialHisingen
<socialhisingen@socialhisingen.goteborg.se>; socialnordost SocialNordost
<socialnordost@socialnordost.goteborg.se>; socialsydvast SocialSydvast
<socialsydvast@socialsydvast.goteborg.se>; stadsbyggnad Stadsbyggnad
<stadsbyggnad@stadsbyggnad.goteborg.se>; Stadsfastighet Stadsfastigheter
<stadsfastighet@stadsfast.goteborg.se>; Stadsledningskontoret Stadsledningskontoret
<stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se>; Stadsmiljö Stadsmiljö
<stadsmiljo@stadsmiljo.goteborg.se>; Utbildningsförvaltningen Educ
<utbildningsforvaltningen@educ.goteborg.se>

Ämne: Remiss om Kommunernas klimatlöften 2024-2026 MKN-2023-5418

Du får inte e-post ofta från miljoforvaltningen@miljo.goteborg.se. [Se varför det här är viktigt.](#)

Hej!

Göteborgs Stad har blivit inbjuden att delta i Klimat 2030:s satsning *Kommunernas klimatlöften 2024-2026* av Västra Götalandsregionen och länsstyrelsen. Miljöförvaltningen och de ansvariga för miljö- och klimatprogrammets strategier har gjort bedömningar av vilka löften vi anser att staden bör anta. Vi vill nu ha era synpunkter på de löften där er förvaltning/bolag skulle vara aktiv part i genomförandet om löftet antas.

Svar på remissen kan lämnas till och med den 16 augusti. Remissen behöver inte nämnd-/styrelsebehandlas. Svar på remissen skickas till miljoforvaltningen@miljo.goteborg.se med hänvisning till diarienummer MKN-2023-5418.

Frågor kring remissen kan ställas till Linda Svensson, linda.svensson@miljo.goteborg.se och Nina Zackrisson, nina.zackrisson@miljo.goteborg.se.

Mer information och instruktioner finns i bifogade filer.

Med vänliga hälsningar

Linda Svensson och Nina Zackrisson
Miljöutredare

GÖTEBORGS STAD
Miljöförvaltningen
Telefon: 031-368 37 89 | Växel: 031-365 00 00
E-post: linda.svensson@miljo.goteborg.se

Postadress: Box 7012, 402 31 Göteborg
Besök: Gårdavägen 2

www.goteborg.se

[Så behandlar miljöförvaltningen personuppgifter](#)

Förvaltning/bolag: Göteborg Energi AB

	Sätt kryss för de löften ni skulle vara aktivt i genomförandet av (se våra bedömningar i bilaga 1)	Vad gör er förvaltning/bolag redan idag med koppling till löftet?	Bedömer ni att löftet bör antas? Ja/nej	Varför bör löftet antas/inte antas?	Vad skulle det innebära för resurser för er att genomföra löftet, utöver det ni eventuellt redan planerar att genomföra? Ange om kostnaden: -Är per år eller totalt för hela perioden och -Rymmer inom budgetram, men kräver omprioritering inom verksamheten eller -Inte rymmer inom nuvarande budgetram.	Kan ni tänka er att vara en huvudkontaktperson för löftet till Klimat 2030? Ja/nej
Klimatlöfte						
1. Vi har en årlig uppföljning av klimatarbetet. Det innebär att kommunens politiska ledning har en årlig genomgång av klimatarbetet i kommunen inklusive klimatlöftena samt följer upp utsläppen i förhållande till kommunala, regionala och nationella mål. Exempelvis med utgångspunkt i den regionala analysen som erbjuds från Klimat 2030.	x	Bolagets årliga uppföljning av klimatarbetet sker dels genom bolagets årliga beräkning av verksamhetens klimatutsläpp enligt Greenhouse Gas Protocol samt genom regelbunden uppföljning av miljö- och klimatmål. Bolagets miljö- och klimatmål är desamma eller i linje med målen i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram.	Ja	En minst årlig uppföljning av klimatarbetet är en viktig del i att säkerställa att klimatarbetet har framdrift i enlighet med målen. Också viktig förutsättning för att kunna agera om framdrift inte sker.	Rymmer redan inom budgetram.	Karin Björkman, karin.bjorkman@goteborgenergi.se
2. Vi har en koldioxidbudget. Det innebär att kommunen har en politiskt antagen koldioxidbudget som årligen följs upp för att visa hur mycket av utsläppsutrymmet som finns kvar.	x (obs, viktigt med konsumtionsperspektiv. Stor osäkerhet i beräkningar, vilket försvårar och minskar trovärdigheten i verktyget.)	Bolaget fokuserar på antagna miljö- och klimatmål och de åtgärder som har störst potential att minska klimatavtrycket, både i scope 1, 2 och 3.	Nej	Alltför stora osäkerheter i de beräkningar som budgeten ska baseras på. De beräkningar som finns visar redan idag vilka åtgärder som behöver vidtas, därmed bättre att fokusera på och lägga resurser på genomförande av dessa åtgärder.		
3. Vi involverar invånare i alla åldrar i klimatarbetet. Det innebär att kommunen bjuder in invånarna, inklusive de yngre, till dialog om klimatåtgärder för att skapa mer delaktighet och skynda på omställningen. Detta kan ske i form av dialogmöten, medborgarjury eller workshops dit allmänheten och organisationer bjuds in. Kommunen ska dokumentera och återkoppla resultatet. Under perioden ska en mer varaktig plattform för klimatdialog (fysisk eller digital) skapas.			Ja			
4. Vi finansierar investeringar genom grön obligation. Det innebär att kommunen gör minst en investering genom grön obligation eller via gröna lån per år och att minst 50% av all nybyggnation och större ombyggnation av bostäder och lokaler har grön finansiering.			Ja			
5. Vi minskar utsläppen tillsammans med näringslivet. Det innebär att kommunen årligen gör insatser tillsammans med näringslivet. Exempelvis genom att initiera samtal mellan företag kring industriell symbios, driver gemensamma projekt eller på andra sätt samverkar med näringslivet för minskade utsläpp.	x	Göteborg Energi har många pågående samarbeten och partnerskap med kunder och andra intressenter med syfte att minska klimatpåverkan.	Ja, viktigt att få med näringslivet.	Om miljö- och klimatmålen ska kunna nås krävs samarbete och partnerskap.	Samarbeten och partnerskap är redan en del av Göteborgs Energis strategi för att nå sina mål.	Behöver undersökas vidare.
6. Vi inkluderar lantbruket som samarbetspart i kommunens klimatomställning. Det innebär att kommunen arbetar aktivt med att främja en dialog mellan kommunen, gröna näringar och övrigt näringsliv minst två gånger per år, samt under perioden samverkar i minst ett konkret projekt med syfte att minska utsläppen.		Göteborg Energi ser inte hur bolaget ska kunna vara en aktiv part i samarbetet med lantbruket.	Ja			
7. Vi fokuserar på företagets klimatomställning i miljötillsyn. Det innebär att kommunen fokuserar på energi och klimat i miljötillsynen genom minst två satsningar under perioden. Med detta menas att kommunen väljer ut lämpliga tillsynsobjekt för att genomföra miljötillsyn med fokus på energi och klimat. Löftet kan handla om att i tillsynen efterfråga energikartläggning och/eller en handlingsplan samt genomförande av energieffektiviseringsåtgärder och energikonverteringar, till exempel fasa ut oljepannor. Det kan även innebära att informera om olika investeringsstöd eller att samverka med kommunens energi- och klimatrådgivare.			Ja			
8. Vi arbetar aktivt med vår energiplan. Det innebär att kommunen har en uppdaterad energiplan som är kopplad till översiktsplaneringen och som omfattar lokal produktion, tillförsel, distribution och användning av energi. Exempelvis genom att använda "Vägledning för energiplanering" framtagen av Länsstyrelsen Västra Götaland. Samt tillsammans med andra relevanta aktörer årligen genomför åtgärder som minskar klimatpåverkan i energiförsörjningen. Översiktsplanen kan kompletteras med tematiska tillägg som Vindbruksplan och Solstrategi.	x	Göteborg Energi är en aktiv part i Göteborgs Stads energiplan.	Ja	Energiplanen är en viktig del i arbetet för att nå miljö- och klimatmålen.	Rymmer redan inom budgetram.	Ulf Hagman, ulf.hagman@goteborgenergi.se
9. Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling. Det innebär att kommunen identifierar vilka upphandlingar under perioden som har störst klimatpåverkan och arbetar strategiskt och systematiskt för att minska klimatpåverkan årligen. Arbetet och utfallet följs upp och dokumenteras.	x	Göteborg Energi arbetar redan aktivt med frågan inom ramen för målet om minskad klimatpåverkan från inköp med 90 % till 2030.	Ja			
10. Vi säkerställer kompetens och resurser för att upphandla med klimathänsyn. Det innebär att kommunen har kompetens och resurser att ställa och följa upp klimatkrav i kommunens upphandlingar. Vid val av leverantör ska både klimatpåverkan och ekonomi vägas in i beslutet. Insatser för att säkra kompetensen görs årligen exempelvis genom utbildning, samverkan internt eller med andra kommuner.	x	Göteborg Energi arbetar redan aktivt med frågan inom ramen för målet om minskad klimatpåverkan från inköp med 90 % till 2030.	Ja, dock avgörande med kompetens hos beställare. Åtgärder måste vidtas tidigt i projekt- och upphandlingsprocessen, när behovet av inköp uppkommer.	Löftet är i linje med Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram.		
11. Vi gör klimatsmarta inköp. Det innebär att kommunen tar ett helhetsgrepp kring inköpen och under perioden fastställer en inköpsorganisation som arbetar för att minska klimatpåverkan. Exempelvis genom att inköpare och beställare får ökad kunskap och utbildning, inköpsystem som underlättar klimatsmarta val eller löpande dialog med upphandlare och miljö/klimatkompetens i eller utanför organisationen.			Ja, se ovan.	Löftet är i linje med Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram.		
12. Vi säkerställer att planering och byggande bidrar till ett transporteffektivt samhälle. Det innebär att kommunens översiktsplan samt alla program- och detaljplaner under perioden ska bidra till att andelen hållbara resor i kommunen ökar mått som andel gång, cykel och kollektivtrafik av totalt antal utförda resor. Detta görs genom att beräkna planernas klimatpåverkan och jämföra alternativ, exempelvis med Hållbarhetsverktyget eller liknande.			Ja	Löftet är i linje med Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram.		

13. Vi utvecklar gaturum för ökad tillgång och attraktivitet. Det innebär att kommunen under perioden genomför åtgärder för ökad attraktivitet med minskad biltrafik, särskilt i centrala områden. Antingen genom att sänka hastigheten för fordonstrafiken till 30 och 40 km/h i minst en tätort eller att kommunen anpassar minst ett gaturum till gång- och cykelfart där stadslivet har potential att utvecklas.		Ja, dock viktigt att stadens byggande och underhåll av infrastruktur under mark får tillräckligt med plats.			
14. Vi arbetar med klimatstyrande parkering. Det innebär att kommunen årligen genomför åtgärder kring parkering. Exempelvis möjliggör samnyttjande av parkeringsanläggningar, prioriterar besöks- och handelsparkering i centrala områden framför annan parkering, ser till att gatuparkering inte är subventionerad jämfört med parkeringshus, möjliggör flexibla parkeringstal med stimulans av bilpooler eller att frikoppla parkeringskostnaden från hyran av lägenheter.		Ja			
15. Vi klimatväxlar tjänsteresor. Det innebär att kommunen har ett klimatväxlingssystem där klimatbelastningen från kommunanställdas flyg- och bilresor i tjänsten beräknas minst årligen och ges ett monetärt värde som speglar exempelvis samhällsekonomisk värdering. Avsatta medel för klimatbelastningen används (växlas) för att kunna stimulera önskvärda klimatinvesteringar och/eller driftåtgärder internt i organisationen.		Ja			
16. Våra nya personbilar körs på förnybar el, biogas eller vätgas. Det innebär att alla nya avtal vid köp och hyra av personbilar till kommunal verksamhet ska vara bilar som körs på förnybar el, biogas eller vätgas. Endast undantagsvis väljs andra personbilar som då ska uppfylla Upphandlingsmyndighetens baskrav, efter intern dispens.	Bolaget arbetar redan i linje med löftet.	Ja	Löftet är i linje med Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram.	Ryms redan inom budgetram.	Ulf Lager, ulf.lager@goteborgenergi.se
17. Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal. Det innebär att kommunen ställer miljö- och klimatkrav i alla avtal där transporter upphandlas, exempelvis postleveranser och avfallstransporter. Kommunen ställer också miljökrav i mer än 50 procent av upphandlingar av varor och tjänster som kräver omfattande transportarbete, exempelvis matleveranser, städ- och kontorsmaterial och parkeringsövervakning.	x			Ryms redan inom planeringen, men realiseringen kan innebära ökade kostnader för investeringar där transportanpassningar krävs för att efterleva transportmål.	Karin Björkman, karin.bjorkman@goteborgenergi.se
18. Våra nya arbetsmaskiner är fossilfria och upphandlingskrav ställs på entreprenader. Det innebär att alla nya arbetsmaskiner och arbetsredskap som köps in till kommunens organisation (inklusive kommunala bolag) kan drivas av förnybara drivmedel eller är elektrifierade. Det innebär också att miljö- och klimatkrav ställs på nya entreprenadavtal där arbetsmaskiner och transporter ingår.	x			Ryms redan inom planeringen och kravställningar ingår vid upphandling, men realiseringen kan innebära ökade kostnader för investeringar.	Karin Björkman, karin.bjorkman@goteborgenergi.se
19.Vi deltar i Cykelfrämjandets kommunvelometer och når angiven poängnivå. Det innebär att kommunen deltar i kommunvelometern varje år, jobbar metodiskt med förbättringar och når upp till angiven poängnivå ett av åren. Liten kommun (<50 000 invånare) 50 poäng, mellanstor kommun (50 000–100 000 invånare) 60 poäng, stor kommun (>100 000 invånare) 70 poäng.		Ja			
20. Vi arbetar med hållbart resande för våra anställda. Det innebär att kommunens egen organisation (minst 20% av kommunens förvaltningar och/eller bolag) är med i Cykelvänlig arbetsplats (cykelvanligast.se) och når minst 3 stjärnor under perioden. Alternativt att kommunen som arbetsgivare erbjuder årskort för kollektivtrafik med löneavdrag till anställda på kommunens förvaltningar och bolag.	Bolaget arbetar redan i linje med löftet.	Ja	Löftet är i linje med Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram.	Ryms redan inom budgetram. Dock krävs ett löpande aktivt ledarskap och engagemang för att upprätthålla hållbart resande.	Karin Björkman, karin.bjorkman@goteborgenergi.se
21.Vi minskar matsvinnet i offentliga måltider och når mål. Det innebär att kommunen mäter matsvinnet med ett uppsatt mål på max 35 g/portion i genomsnitt för skola och förskola, och ett mål på max 100 g/portion för äldreomsorgen. I siffrorna ingår samtliga mätfraktioner: kökssvinn, serveringssvinn och tallrikssvinn. I äldreomsorgen mäts lunch eller middag.		Ja			
22. Vi minskar klimatavtrycket från offentliga måltider och når mål. Det innebär att kommunen i sitt arbete med menyplanering och råvaruval beräknar måltidens klimatpåverkan och når målet att klimatpåverkan ska vara maximalt 0,8 kg CO2e/måltid i snitt under minst en månad. Alternativt når målet att nyckeltalet för samtliga inköpta livsmedel ska minska till 1,6 kg CO2e/kg inköpta livsmedel.		Ja			
23. Vi ökar livslängden på elektronik och möjliggör cirkulära flöden. Det innebär att kommunen förlänger livslängden på mobiltelefoner, surfplattor och bärbara datorer genom minst en ny åtgärd per år för att förlänga livet och skapa möjligheter till cirkulära flöden. Detta görs genom att exempelvis inte ställa krav på fabriksnya produkter i upphandling, att ha avtal om reparationer/uppdateringar och att samla in samt återbruka produkter.	Bolaget arbetar redan i linje med löftet.	Ja	Löftet är i linje med Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram.	Ryms redan inom budgetram. Dock krävs ett löpande aktivt ledarskap och engagemang för att upprätthålla och förbättra hanteringen av it-utrustning.	Karin Björkman, karin.bjorkman@goteborgenergi.se
24. Vi möjliggör cirkulära arbetskläder. Det innebär att kommunen undersöker hur vi kan arbeta med cirkulära flöden i minst 50% av kommunens verksamheter som använder arbetskläder. Samt genomför minst en ny åtgärd per år för att förlänga livet och skapa möjligheter till cirkulära flöden. Exempel på åtgärder kan vara att: köpa arbetskläder av god kvalitet som lätt kan lagas/justeras, minska antal modeller/färger, ta bort eller använda flexibla loggor, nyttja reparationstjänster, skapa möjligheter för återbruk intern eller externt.	GE har en arbetsgrupp, ett råd (PSU-råd), för personlig skyddsutrustning, som utvärderar arbetskläder. Utvärdering sker utifrån flera perspektiv men främst arbetsmiljö och säkerhet. Bolaget har deltagit i studier kring möjligheter att skapa cirkuläritet i användningen av arbetskläder. En utmaning är att upprätthålla skyddskraven på arbetskläderna, såsom funktionalitet i reflexer som kan slitas ut. Kläders funktionalitet är också viktig för slitage och hållbarhet, tex ändamålsenliga fickor för verktyg m.m.	Ja	Löftet är i linje med Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram.	Ryms redan delvis inom budgetram, men realiseringen kan innebära ökad administration och arbete för ändrade arbetssätt och förståelse inom organisationen.	Karin Björkman, karin.bjorkman@goteborgenergi.se
25. Vi använder cirkulära möbler. Det innebär att kommunen inreder minst två kontor/arbetsplatser med cirkulära möbler och annan cirkulär inredning. Samt under perioden har ett system med cirkulära möbler för kommunens arbetsplatser. Med cirkulära möbler menas att de repareras och används på nytt, köps begagnade eller återbrukas internt.		Ja			
26. Vi erbjuder fastighetsnära insamling för återanvändning. Det innebär att kommunen genom minst tre insatser varje år möjliggör fastighetsnära inlämning av produkter för återanvändning. Exempelvis genom mobil ÄVC, plats för återanvändning på befintlig ÄVC, tekna avtal med återanvändningsorganisationer eller liknande. Under perioden säkerställs att kommunens invånare har tillgång till inlämning för återanvändning av produkter.		Ja			

27. Vi möjliggör för invånarna att låna/hyra produkter i stället för att köpa. Det innebär att kommunen kan visa att minst en insats pågår varje år. Under perioden ska minst tre olika insatser testas och utvärderas med sikte på långvarig insats för invånarna att låna/hyra/laga produkter i stället för att köpa. Det kan ske genom samverkan med näringslivet för att erbjuda fler hållbara tjänster, att skapa cirkulära möjligheter i bostadsområde eller att kommunen erbjuder platser att dela eller reparera.			Nja, ska staden gå in och påverka och bekosta åtgärder på marknaden för cirkulära tjänster..?
28.Vi energieffektiviserar vårt fastighetsbestånd. Det innebär att kommunen (inklusive kommunala bolag) gör ambitiösa energibesparingar i kommunens fastighetsbestånd, minst tre objekt under perioden. Vid åtgärder i egna fastigheters klimatskal eller värme- och energisystem studeras alltid möjliga åtgärdspaket för energieffektivisering med hjälp av Totalmetodiken från Belok eller motsvarande.	Bolaget arbetar med energieffektivisering inom sina anläggningar samt i kunddialogen.	Ja	
29. Vi bygger i trä. Det innebär att kommunen prövar trä som byggnadsmaterial i all kommunal ny-, om- eller tillbyggnation. Samt under perioden ställer krav på minst 50 procent trästomme i minst tre byggnadsprojekt. Merparten av detaljplanerna som tas fram ska ha byggnadshöjder som medger trähusbyggande med plats för trästommar och träbjälklag.		Ja	
30. Vi arbetar med återbruk av byggmaterial. Det innebär att kommunen möjliggör återbruk genom att ta hänsyn till återbrukets egenskaper i form av tillgänglighet, variation med mera i planeringen av ny-, om- eller tillbyggnation. Löftet innebär att kommunen tillgängliggör byggmaterial för återbruk samt använder återbrukat material i fastigheter varje år.	Bolaget arbetar för ökat återbruk av olika typer av material och resurser inom ramen för målet om minskad klimatpåverkan från inköp med 90 % till 2030.	Ja	Ryms redan delvis inom budgetram, men det är ännu osäkert i vilken grad och huruvida realisering kommer att innebära ekonomiska besparingar eller ökade kostnader baserat på mer arbetsinsatser vid såväl planering som genomförande. Sannolikt har ökat återbruk god potential att minska kostnader för material. Löftet är i linje med Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram. Karin Björkman, karin.bjorkman@goteborgenergi.se

Förvaltning/bolag: Gryaab

Klimatlöfte	Sätt kryss för de löften ni skulle vara aktivt part i genomförandet av (se våra bedömningar i bilaga 1)	Vad gör er förvaltning/bolag redan idag med koppling till löftet?	Bedömer ni att löftet bör antas? Ja/nej	Varför bör löftet antas/inte antas?	Vad skulle det innebära för resurser för er att genomföra löftet, utöver det ni eventuellt redan planerar att genomföra? Ange om kostnaden: -år per år eller totalt för hela perioden och -tills inkom budgetram, -tills inkom budgetram men kräver omprioritering inom verksamheten eller -tills inkom nuvarande budgetram.	Vem är er kontaktperson för löftet? Ange namn och e-postadress	Kan ni tänka er att vara en huvudkontaktperson för löftet till Klimat 2030? Ja/nej
1. Vi har en årlig uppföljning av klimatarbetet. Det innebär att kommunens politiska ledning har en årlig genomgång av klimatarbetet i kommunen inklusive klimatlöftena samt följer upp utsläppen i förhållande till kommunala, regionala och nationella mål. Exempelvis med utgångspunkt i den regionala analysen som erbjuds från Klimat 2030.		Vi har en klimatstrategi som antagits av bolagets styrelse och som vi jobbar med	ja				
2. Vi har en koldioxidbudget. Det innebär att kommunen har en politiskt antagen koldioxidbudget som årligen följs upp för att visa hur mycket av utsläppspotentialen som finns kvar.		Gryaab beräknar årligen koldioxidutsläppen från verksamheten, 2022: ca 15 000 CO2e	ja				
3. Vi involverar invånare i alla åldrar i klimatarbetet. Det innebär att kommunen bjuder in invånarna, inklusive de yngre, till dialog om klimatåtgärder för att skapa mer delaktighet och skynda på omställningen. Detta kan ske i form av dialogmöten, medborgarjury eller workshops dit allmänheten och organisationer bjuds in. Kommunen ska dokumentera och återkoppla resultatet. Under perioden ska en mer varaktig plattform för klimatdialog (fysisk eller digital) skapas.		Gryaab bidrar här genom att aktivt informera ågarkommunerna om vikten av att vidta åtgärder för att minska mängden tillskottsvatten till Gryaab. Om tillskottsvattenvolymer kan minskas kommer också Gryaab förbrukning av energi och kemikalier att minska samt att planerad byggnation av nya anläggningsdelar för rening blir mindre	ja				
4. Vi finansierar investeringar genom grön obligation. Det innebär att kommunen gör minst en investering genom grön obligation eller via gröna lån per år och att minst 50% av all nybyggnation och större ombyggnation av bostäder och lokaler har grön finansiering.		Gryaab undersöker möjligheten att finansiera om- och utbyggnation av reningsverket med gröna obligationer	ja				
5. Vi minskar utsläppen tillsammans med näringslivet. Det innebär att kommunen årligen gör insatser tillsammans med näringslivet. Exempelvis genom att initiera samtal mellan företag kring industriell symbios, driver gemensamma projekt eller på andra sätt samverkar med näringslivet för minskade utsläpp.		Gryaab bidrar redan här genom den forskning som bolaget medverkar i. Vi genomför utredningar för att komma fram till vilka åtgärder vi t.ex. kan vidta för att minska vår klimatpåverkan	ja				
6. Vi inkluderar lantbruket som samarbetspart i kommunens klimatsamställning. Det innebär att kommunen arbetar aktivt med att främja en dialog mellan kommunen, gröna näringar och övrigt näringsliv minst två gånger per år, samt under perioden samverkar i minst ett konkret projekt med syfte att minska utsläppen.		Gryaab bidrar i detta arbete genom att tillhandahålla slam som gödsel. Redan idag sprids 80-90 % av Gryaabs slam på åkermark som gödsel. Slammet ersätter mineralgödsel som är energi- och resurskrävande vid framställning	ja				
8. Vi arbetar aktivt med vår energiplan. Det innebär att kommunen har en uppdaterad energiplan som är kopplad till översiktsplaneringen och som omfattar lokal produktion, tillförsel, distribution och användning av energi. Exempelvis genom att använda "Väledning för energiplanering" framtagen av Länsstyrelsen Västra Götaland. Samt tillsammans med andra relevanta aktörer årligen genomför åtgärder som minskar klimatpåverkan i energiföröringen. Översiktsplanen kan kompletteras med tematiska tillägg som Vindbruksplan och Solstrategi.		Gryaab gör återkommande energikartläggningar och vidtar åtgärder enligt kartläggningens rekommendationer	ja				
9. Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling. Det innebär att kommunen identifierar vilka upphandlingar under perioden som har störst klimatpåverkan och arbetar strategiskt och systematiskt för att minska klimatpåverkan årligen.	X	Arbetet och utfallet följs upp och dokumenteras	ja	Utsläppen från byggnation av nya anläggningsdelar är jämfört med driften av dessa anläggningsdelar liten sett ur ett livcykelersprktiv. Utsläppen från byggnation bör dock fortfarande beaktas då dessa är stora initialt.		Mikael Sandström, avdelningschef Stab	
10. Vi säkerställer kompetens och resurser för att upphandla med klimathänsyn. Det innebär att kommunen har kompetens och resurser att ställa och följa upp klimatkrav i kommunens upphandlingar. Vid val av leverantör ska både klimatpåverkan och ekonomi vägas in i beslutet. Insatser för att säkra kompetensen görs årligen exempelvis genom utbildning, samverkan internt eller med andra kommuner.	X	Vi beaktar klimatpåverkan vid upphandling och tillämpar bland annat Gemensamma miljökrav för entreprenader som har tagits fram av Trafikverket, Göteborgs-, Stockholms- och Malmö stad. Utöver det ställs miljökrav utifrån en hållbarhetsanalys för det som ska anskaffas. Vi har dels intern miljökompetens men använder oss också av stöd från Göteborgs stads förvaltning Inköp och Upphandling samt Göteborgs stads Leasing AB vid kravställande och uppföljning.	ja	Genom att göra livscykelanalyser och ställa miljökrav bidrar vi till att minska klimatpåverkan.		Mikael Sandström, avdelningschef Stab	
11. Vi gör klimatsmarta inköp. Det innebär att kommunen tar ett helhetsgrepp kring inköpen och under perioden fastställer en inköpsorganisation som arbetar för att minska klimatpåverkan. Exempelvis genom att inköpare och beställare får ökad kunskap och utbildning, inköpsystem som underlättar klimatsmarta val eller löpande dialog med upphandlare och miljö/klimatkompetens i eller utanför organisationen.		Gryaab har en inköpsrutin som anger att: Gryaab ska där så är möjligt, beakta livscykelerspektiv och miljö vid inköp av varor och tjänster. Det innebär att utifrån en helhetsbild bedöma den totala miljöpåverkan under en produkts livscykel samt en kostnadsanalys som omfattar både inköp av vara men också drift och reservdelar under hela livslängden. För det fall ett miljövänligt alternativ finns till en rimlig kostnad, ska detta väljas i första hand.	ja				
17. Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal. Det innebär att kommunen ställer miljö- och klimatkrav i alla avtal där transporter upphandlas, exempelvis postleveranser och välfärdstransporter. Kommunen ställer också miljökrav i mer än 50 procent av upphandlingar av varor och tjänster som kräver omfattande transportarbete, exempelvis matleveranser, städ- och kontorsmaterial och parkeringsövervakning.		Gryaab kan bidra till detta löfte genom att ställa krav vid upphandlingar av transporter av massor och material, framför allt i de planerade om- och utbyggnationerna av reningsverket 2025-2036	ja				
18. Våra nya arbetsmaskiner är fossilfria och upphandlingskrav ställs på entreprenader. Det innebär att alla nya arbetsmaskiner och arbetsredskap som köps in till kommunens organisation (inklusive kommunala bolag) kan drivas av förnybara drivmedel eller är elektrifierade. Det innebär också att miljö- och klimatkrav ställs på nya entreprenadavtal där arbetsmaskiner och transporter ingår.		Gryaab kan bidra till detta löfte genom att ställa krav vid upphandlingar av arbetsmaskiner i de planerade om- och utbyggnationerna av reningsverket 2025-2036	ja				
19. Vi deltar i Cykelfrämjandets kommunvelometer och når angiven poängnivå. Det innebär att kommunen deltar i kommunvelometern varje år. Jobbar metodiskt med förhållningar och når upp till angiven poängnivå ett av åren. Liten kommun (<50 000 invånare) 50 poäng, mellanstor kommun (50 000–100 000 invånare) 60 poäng, stor kommun (>100 000 invånare) 70 poäng.		Gryaab är en cykelvänlig arbetsplats där vi erbjuder trygga cykelparkeringar inomhus, plats och verktyg för att kunna tvätta och reparera cyklar samt har cykelförmån på 500 kr per år.	ja				
20. Vi arbetar med hållbart resande för våra anställda. Det innebär att kommunens egen organisation (minst 20% av kommunens förvaltningar och/eller bolag) är med i Cykelvänlig arbetsplats (cykelvanligast.se) och når minst 3 stjärnor under perioden. Alternativt att kommunen som arbetsgivare erbjuder årskort för kollektivtrafik med låneavdrag till anställda på kommunens förvaltningar och bolag.		Av Gryaabs policy för resor i tjänsten framgår att alla som planerar en resa ska ställa sig frågan om resan är nödvändig eller om samma syfte kan uppnås utan att resa, t.ex. genom ett digitalt möte. Vid möten med deltagare från olika tjänsteställen ska resfriä digitala möten eftersträvas i så stor utsträckning som möjligt. Om en resa ska utföras ska val av färdmedel väljas i huvudsak utifrån vad som är mest skonsamt för miljön.	ja				
23. Vi ökar livslängden på elektronik och möjliggör cirkulära flöden. Det innebär att kommunen förlänger livslängden på mobiltelefoner, surfplattor och bärbara datorer genom minst en ny åtgärd per år för att förlänga livet och skapa möjligheter till cirkulära flöden. Detta görs genom att exempelvis inte ställa krav på fabriksnya produkter i upphandling, att ha avtal om reparationer/uppdateringar och att samla in samt återbruka produkter.		Gryaab underhåller och reparerar IT utrustning i stor utsträckning. I de fall det är möjligt förlänger vi serviceavtal för IT-utrustning	ja				
24. Vi möjliggör cirkulära arbetskläder. Det innebär att kommunen undersöker hur vi kan arbeta med cirkulära flöden i minst 50% av kommunens verksamheter som använder arbetskläder. Samt genomför minst en ny åtgärd per år för att förlänga livet och skapa möjligheter till cirkulära flöden. Exempel på åtgärder kan vara att: köpa arbetskläder av god kvalitet som lätt kan lagas/justeras, minska antalet modeller/färger, ta bort eller använda flexibla loggor, nyttja reparationstjänster, skapa möjligheter för återbruk internt eller externt.		Gryaab har ett klädförråd för arbetskläder där man kan hämta ut begagnade arbetskläder eller lämna in kläder.			Gryaab kan göra mer här. Idag bygger det delvis på att engagerade medarbetare styr upp funktionen		
25. Vi använder cirkulära möbler. Det innebär att kommunen inreder minst två kontor/arbetsplatser med cirkulära möbler och annan cirkulär inredning. Samt under perioden har ett system med cirkulära möbler för kommunens arbetsplatser. Med cirkulära möbler menas att de repareras och används på nytt, köps begagnade eller återbrukas internt.		Gryaab köper begagnade möbler samt lämnar möbler via TAGE					
28. Vi energieffektiviserar vårt fastighetsbestånd. Det innebär att kommunen (inklusive kommunala bolag) gör ambitiösa energibesparingar i kommunens fastighetsbestånd, minst tre objekt under perioden. Vid åtgärder i egna fastigheters klimatskal eller värme- och energisystem studeras alltid möjliga åtgärdspaket för energieffektivisering med hjälp av Totalmetodiken från BeLok eller motsvarande.		Gryaabs energikartläggning visar att reningsprocessen är energieffektiv medan det finns en del åtgärder att göra på våra fastigheter. Gryaab fokuserar därför på att genomföra energibesparade åtgärder på fastigheterna				Hanna Strand, avdelningschef Teknisk Förskörning	
30. Vi arbetar med återbruk av byggmaterial. Det innebär att kommunen möjliggör återbruk genom att ta hänsyn till återbrukets egenskaper i form av tillgänglighet, variation med mera i planeringen av ny-, om- eller tillbyggnation. Löftet innebär att kommunen tillgängliggör byggmaterial för återbruk samt använder återbrukat material i fastigheter varje år.		När Gryaab river tar vi tillvara på sådant material som är möjligt att sälja eller skänka bort.			Gryaab kan göra mer här. Idag bygger det på att engagerade medarbetare styr upp funktionen	Malin Olsson, avdelningchef Projekt och planering	

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-08-14

Diarienummer: 0297/23

Handläggare

Katarina Thorstensson

Telefon: +46 31 368 42 85

E-post: katarina.thorstensson@goteborg.com

Tjänstepersonsytttrande avseende Kommunernas klimatlöften 2024–2026

Sammanfattning

Göteborgs Stad har av Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen blivit inbjuden att delta i Klimat 2030:s satsning *Kommunernas klimatlöften 2024–2026*. Miljöförvaltningen och de ansvariga för miljö- och klimatprogrammets strategier har gjort bedömningar av vilka löften berörda parter anser att staden bör anta. Göteborg & Co har föreslagits som aktiv part i löfte 5. *Vi minskar utsläppen tillsammans med näringslivet*. Bolaget bedömer att koppling till löftet är rätt avvägt då Göteborg & Co aktivt arbetar tillsammans med näringslivet i flertalet satsningar, projekt som förbättrar stadens klimat och hållbarhetsarbete. Ett gemensamt förhållningssätt och samarbete i staden är positivt då samverkan och gemensamma insatser skapar förutsättningar för snabbare och smartare väg mot målet. Det offentliga, näringslivet och akademien har viktiga roller i omställningen och en klimatsmart destination.

Bedömning ur ekonomisk dimension

På en hållbar destination ska det vara enkelt att göra klimatsmarta val och ta del av hållbara upplevelser. En ekonomisk hållbar destination kännetecknas av ett lokalt näringsliv med god lönsamhet som skapar arbetstillfällen och genererar skatteintäkter. En balans mellan efterfrågan och utbud uppnås när näringsens aktörer driver efterfrågan genom nya reseanledningar, ökad tillgänglighet samt ett stärkt destinationsvarumärke. Detta samtidigt som etablerade och nya aktörer ges förutsättningar att utvecklas i ett näringslivsklimat där entreprenörskap och innovation uppmuntras.

Bedömning ur ekologisk dimension

Göteborg & Co bedömer att ärendet förväntas påverka både staden och invånare positivt. Turism är till viss del förknippat med aktiviteter kopplat till resande vilket innebär påfrestningar för miljön, exempelvis genom koldioxidutsläpp från fossildrivna transporter. Ett aktivt hållbarhetsarbete är inte bara nödvändigt på grund av klimatutmaningen, utan det har blivit en viktigare reseanledning och ett större kriterium för beslut om var arrangörer förlägger sina evenemang och möten. Den globala klimatutmaningen påverkar besöksnäringen i stor omfattning och förväntningarna ökar på att näringslivet ska agera. Parallellt med denna utveckling riktas ökat fokus på företagens arbete med social hållbarhet. Att öka antalet aktörer i besöksnäringen som är anslutna till tredjepartsaktörers certifieringar driver hållbar utveckling i hela näringen. Göteborg har sedan en tid tillbaka positionerat sig som internationellt ledande inom hållbar destinationsutveckling. Givet de ambitioner som finns inom Göteborgs stad har destinationen goda förutsättningar för att bedriva ett hållbarhetsarbete i världsklass.

Bedömning ur social dimension

Kommunernas klimatlöfte 2024–2026 genererar effekter som direkt påverkar stadens medborgare, näringsliv och besökare. Turistnäringens och kommunens hållbarhets- och klimatarbete idag, påverkar kommande generationers morgondag. Turistnäringen kan förknippas med trängsel och överturism som kan leda till sociala spänningar, fysiskt slitage och nedskräpning på utsatta platser. Det kan också handla om avvägningar kring hur offentlig mark och platser används och exploateras. Att kontinuerligt lyssna av invånares upplevelse av turism- och besöksnäringens konsekvenser liksom att involvera och öka delaktigheten i utvecklingen av plats och destination är avgörande för att förebygga och hantera denna utmaning. Genom att skapa förutsättningar för, och kunna visa på långsiktiga effekter, ökar destinationens attraktivitet och konkurrenskraft, samtidigt som det bidrar till en hållbar utveckling.

Bilagor

1. Göteborg & Co – Svarsformulär Klimat 2030

Ärendet

Göteborg & Co har ombetts att på tjänstepersonnivå yttra sig över miljöförvaltningens bedömning av vilka löften staden bör anta inom ramen för Kommunernas klimatlöften 2024–2026. Göteborg & Co har föreslagits som aktiv part i löfte 5. *Vi minskar utsläppen tillsammans med näringslivet*. Remissen ska besvaras senast 2023-08-16.

Bolagets bedömning

Göteborg & Co bedömer att kopplingen till klimatlöfte 5, *Vi minskar utsläppen tillsammans med näringslivet*, är relevant utifrån bolagets uppdrag och verksamhet. Bolaget delar miljöförvaltningens bedömning att staden redan lever upp till detta löfte och kommer fortsätta göra det. Kommunens klimatarbete är fundamentalt för att samhället som helhet ska ställa om och om Göteborg ska förbli en hållbar stad. Göteborg & Co genomför och planerar sitt klimatarbete inom budgetram. Eventuella tillkommande insatser kan komma kräva ytterligare resurser beroende på vad för insatser det handlar om.

Göteborg är en hållbar stad öppen för världen. Enligt målsättningarna i Göteborgs Stads program för destinationsutveckling 2023-2030 ska destinationen Göteborg vara välkomnande och inkluderande där varje människa ska känna sig trygg och respekterad. Klimatarbetet och hållbar destinationsutveckling ska ge förutsättningar för många olika typer av ekonomiskt stabila verksamheter och bidra till tillväxt. Då näringslivet tillika offentliga aktörer har viktiga roller i klimatomställningen kräver det att befintliga aktörer ska kunna se möjligheter, nya etableringar ska välkomnas och innovationer ska uppmuntras. Besöksnäringen är beroende av invånarnas välmående och acceptans, av en hälsosam livsmiljö och naturens tjänster. Arbetet med hållbar destinationsutveckling ska ge förutsättningar för många olika typer av ekonomiskt stabila verksamheter och bidra till tillväxt. Förhållningssättet som finns mellan näringsliv och det offentliga i staden har gjort det möjligt för att Göteborg blivit en föregångare inom hållbar destinationsutveckling. Exempelvis har Göteborg under sex år i rad (2016–2019, 2021, 2022) rankats som världens mest hållbara destination i Global Destinations Sustainability Index (GDSI).

Bolagets koppling till klimatlöfte 5 stärks ytterligare genom att Göteborg & Co skrivit under ”The Glasgow Declaration on Climate Action in Tourism” vilket innebär att bolaget förbinder sig till att bidra till att världens utsläpp från turismsektorn halveras till 2030 och når netto noll så snart som möjligt innan 2050. Bolaget arbetar tillsammans med näringslivet i initiativet ”Net Zero Carbon Events”. Initiativet ska bidra till Parisavtalets mål om halvering av växthusgasutsläpp till 2030 och att netto noll nås senast 2050 genom att ställa om till klimatneutrala evenemang och möten.

Peter Grönberg, VD

Förvaltning/bolag: Göteborg & Co						
	Sätt kryss för de löften ni skulle vara aktivt part i genomförandet av (se våra bedömningar i bilaga 1)		Bedömer ni att löftet bör antas? Ja/nej	Varför bör löftet antas/inte antas?	Vad skulle det innebära för resurser för er att genomföra löftet, utöver det ni eventuellt redan planerar att genomföra? Ange om kostnaden: -Är per år eller totalt för hela perioden och -Rymmer inom budgetram, -Rymmer inom budgetram men kräver omprioritering inom verksamheten eller -Inte rymmer inom nuvarande budgetram.	Kan ni tänka er att vara en huvudkontaktperson för löftet till Klimat 2030? Ja/nej
Klimatlöfte		Vad gör er förvaltning/bolag redan idag med koppling till löftet?				
5. Vi minskar utsläppen tillsammans med näringslivet. Det innebär att kommunen årligen gör insatser tillsammans med näringslivet. Exempelvis genom att initiera samtal mellan företag kring industriell symbios, driver gemensamma projekt eller på andra sätt samverkar med näringslivet för minskade utsläpp.	x	-Driver på och uppmuntrar hotell, anläggningar och evenemang att miljöcertifiera sina resp verksamheter. -Tillsammans med akademi och näringsliv identifierar och budar på större relevanta kongresser med koppling till bl a klimatfrågan, exempelvis EVS, världens största kongress för elektromobilitet som kommer till Göteborg 2025. Kongressen används också för att bidra till positiva samhällseffekter kopplat till ämnet. Vi arbetar också tillsammans med leverantörer och nationella och internationella arrangörer för att uppmuntra dem att vidta åtgärder som minskar utsläppen i samband med genomförande av kongresser. Samverkan i utvecklingsprojekt kring utsläppsfria evenemang med primärt fokus på transporter samt utvecklings-/demoprojekt kring engångsfria evenemang. -Jubileumsprojektet Prototyp Göteborg, där stadsbyggnadsförvaltningen och stadsmiljöförvaltningen primärt driver utvecklingen av innehållet, bygger på bred samverkan med näringslivet för att utveckla och testa lösningar för en hållbar stad.	ja	Näringslivet liksom det offentliga har viktiga roller i omställningen. Samverkan och gemensamma insatser skapar förutsättningar för snabbare och smartare väg mot målet.	Det som redan görs eller planeras rymmer idag inom budgetram. Eventuella tillkommande insatser kan komma kräva ytterligare resurser beroende på vad för insatser det handlar om.	Katarina Thorstensson, katarina.thorstensson@goteborg.com nej

Beslutsunderlag

Utfärdat 2023-08-11

Diarienummer: 0076/23

Handläggare: Jenny Forshufvud

Telefon: 031-368 46 31

E-post: jenny.forshufvud@gsl.goteborg.se

Remissvar till miljöförvaltningen gällande Kommunernas klimatlöften 2024-2026

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborgs Stads Leasing AB:

1. Styrelsen beslutar att lämna synpunkter på remissen i enlighet med bolagets remissvar, inklusive bilaga 1.
2. Styrelsen beslutar att översända remissvaret till miljöförvaltningen den 22 augusti 2023, efter omedelbar justering.

Sammanfattning

Göteborgs Stad har blivit inbjuden att delta i *Kommunernas klimatlöften 2024-2026* inom Klimat 2030 av Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen. Inför beslut i kommunstyrelsen om vilka av de 30 löfena som Göteborgs Stad ska anta, har miljöförvaltningen gått ut med en remiss till berörda förvaltningar och bolag.

Styrelsen förväntas lämna synpunkter till miljöförvaltningen på de löften där GSL kommer att vara en aktiv part i genomförandet, om löfena antas. GSL har beviljats förlängd remisstid för att hinna styrelsebehandla ärendet och ska svara på remissen senast den 22 augusti 2023.

Bolaget anser att de 10 löfena som GSL kommer att vara en aktiv part i bör antas av Göteborgs Stad. De aktuella löfena berör främst cirkulär ekonomi och mobilitet, och ligger inom ramen för ordinarie verksamhet och befintlig budget. Genom att arbeta med de antagna löfena kommer GSL säkerställa att bolaget bidrar till både 1,5-gradersmålet och målen i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021-2030.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Bolaget bedömer att de 10 löfena som GSL kommer att vara en aktiv part i, om de antas, ligger inom ramen för ordinarie verksamhet och befintlig budget. Inga ytterligare resurser behöver tillsättas.

Personalresurserna för arbetet med löfena inom cirkulär ekonomi finns främst på enheten IT, kommunikation och utveckling (IKU), men också på Finans och Administration, där

Tage är förlagd organisatoriskt. Tage är Göteborgs Stads interna återbrukssajt för möbler och inredning. Även upphandlingsansvarig kommer beröras. Personalresurserna som kommer arbeta med löftena inom mobilitet finns främst på enheten Fordon och maskin.

Bedömning ur ekologisk dimension

GSLs största miljöpåverkan sker genom bolagets indirekta miljöpåverkan, det vill säga utsläppen från de fordon bolaget leasar ut, hur det lösöre bolaget leasar ut hanteras, samt vilka möjligheter bolaget ger till övriga verksamheter att agera cirkulärt och hållbart.

Genom att arbeta med de antagna löftena kommer GSL säkerställa att bolaget bidrar till att uppfylla målen i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021-2030. Genom arbetet med löftena kommer GSL även att stärka sin position som möjliggörare för andra verksamheter i staden att verka för 1,5-graders målet och därmed öka bolagets positiva indirekta miljöpåverkan, samt minska den negativa.

Bedömning ur social dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bilagor

1. Bilaga 1_Svarsformulär Kommunernas klimatlöften_GSL

Ärendet

Göteborgs Stad har blivit inbjuden att delta i Klimat 2030:s satsning Kommunernas klimatlöften 2024-2026. Miljöförvaltningen har skickat ärendet på remiss till berörda förvaltningar och bolag. Styrelsen förväntas lämna synpunkter på de löften där GSL kommer att vara aktiv part i genomförandet, om löftena antas.

GSL har beviljats förlängd remisstid för att hinna styrelsebehandla ärendet och ska svara senast den 22 augusti 2023.

Beskrivning av ärendet

Göteborgs Stad har blivit inbjuden att delta i *Kommunernas klimatlöften 2024-2026*, som är en satsning inom *Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om*. Klimat 2030 är en kraftsamling som drivs av Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

Göteborgs Stad deltar i Klimat 2030 och har därmed ställt sig bakom och åtagit sig att bidra till klimatmålet om att den västsvenska ekonomin ska vara fossiloberoende år 2030. Staden har gjort ett övergripande åtagande inom Klimat 2030, först utifrån stadens tidigare miljömål Begränsad klimatpåverkan och strategierna i dåvarande Klimatstrategiskt program för Göteborg. Dessa har nu ersatts av Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021-2030.

Göteborgs Stad har tidigare år antagit klimatlöften inom Klimat 2030. Denna omgång sträcker sig löftena över 3 år (2024-26) och består av 30 konkreta åtgärder där kommuner har rådighet. Åtgärderna är beprövade och väntas ge stor utsläppsminskning. Att anta klimatlöftena är en del av kommunernas förväntade övergripande åtaganden som led i att genomföra Klimat 2030. Kommunstyrelsen tar beslut om vilka och hur många löften som

ska antas. De löften som antas ska genomföras 2024-2026 och Klimat 2030 stöttar kommunerna i genomförandet.

Miljöförvaltningen och de ansvariga för miljö- och klimatprogrammets strategier har gjort bedömningar av vilka löften de anser att staden bör anta. I den aktuella remissen efterfrågar nu miljöförvaltningen synpunkter från berörda förvaltningar och bolag. GSL förväntas inkomma med synpunkter på de löften där GSL kommer att vara en aktiv part i genomförandet, om löftena antas. GSL berörs främst av följande 10 löften:

5. Vi minskar utsläppen tillsammans med näringslivet.
9. Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling.
10. Vi säkerställer kompetens och resurser för att upphandla med klimathänsyn.
11. Vi gör klimatsmarta inköp.
16. Våra nya personbilar körs på förnybar el, biogas eller vätgas.
18. Våra nya arbetsmaskiner är fossilfria och upphandlingskrav ställs på entreprenader.
20. Vi arbetar med hållbart resande för våra anställda.
23. Vi ökar livslängden på elektronik och möjliggör cirkulära flöden.
24. Vi möjliggör cirkulära arbetskläder.
25. Vi använder cirkulära möbler.

Sammanfattande bedömning

Bolaget anser att de löften som GSL kommer att vara en aktiv part i bör antas av Göteborgs Stad. De aktuella löftena berör främst cirkulär ekonomi och mobilitet, och ligger inom ramen för ordinarie verksamhet och befintlig budget. Genom att arbeta med de antagna löftena kommer GSL säkerställa att bolaget bidrar till både 1,5-gradersmålet och målen i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021-2030.

I bilaga 1 framgår bolagets synpunkter på de 10 löftena ovan. Där framgår också mer i detalj hur GSL kan bidra till löftena och varför bolaget anser att de ska antas. I ett av löftena, 25. *Vi använder cirkulära möbler*, förslår bolaget att GSL blir huvudkontakt för löftet till Klimat 2030.

Tedd Bergman

Vd, Göteborgs Stads Leasing AB

Förvaltning/bolag:								
Göteborgs Stad Leasing AB		Sätt kryss för de löften ni skulle vara aktivt i genomförandet av (se våra bedömningar i bilaga 1)		Vad gör er förvaltning/bolag redan idag med koppling till löftet?		Bedömer ni att löftet bör antas? Ja/nej		Varför bör löftet antas/inte antas?
Klimatlöfte						Vad skulle det innebära för resurser för er att genomföra löftet, utöver det ni eventuellt redan planerar att genomföra? Ange om kostnaden: -är per år eller totalt för hela perioden och -ryms inom budgetram, -ryms inom budgetram men kräver omprioritering inom verksamheten eller -inte ryms inom nuvarande budgetram.		Kan ni tänka er att vara en huvudkontaktperson för löftet till Klimat 2030? Ja/nej
1. Vi har en årlig uppföljning av klimatarbetet. Det innebär att kommunens politiska ledning har en årlig genomgång av klimatarbetet i kommunen inklusive klimatlöftena samt följer upp utsläppen i förhållande till kommunala, regionala och nationella mål. Exempelvis med utgångspunkt i den regionala analysen som erbjuds från Klimat 2030.								
2. Vi har en koldioxidbudget. Det innebär att kommunen har en politiskt antagen koldioxidbudget som årligen följs upp för att visa hur mycket av utsläppsutrymmet som finns kvar.								
3. Vi involverar invånare i alla åldrar i klimatarbetet. Det innebär att kommunen bjuder in invånarna, inklusive de yngre, till dialog om klimatåtgärder för att skapa mer delaktighet och skynda på omställningen. Detta kan ske i form av dialogmöten, medborgarjury eller workshops dit allmänheten och organisationer bjuds in. Kommunen ska dokumentera och återkoppla resultatet. Under perioden ska en mer varaktig plattform för klimatlöfte (fysisk eller digital) skapas.								
4. Vi finansierar investeringar genom grön obligation. Det innebär att kommunen gör minst en investering genom grön obligation eller via gröna lån per år och att minst 50% av all nybyggnation och större ombyggnation av bostäder och lokaler har grön finansiering.								
5. Vi minskar utsläppen tillsammans med näringslivet. Det innebär att kommunen årligen gör insatser tillsammans med näringslivet. Exempelvis genom att initiera samtal mellan företag kring industriell symbios, driver gemensamma projekt eller på andra sätt samverkar med näringslivet för minskade utsläpp.		X	GSL deltar i stadens arbetspaket i projektet Dreemer, (Delade, regionala energi- och mobilitetsförsörjningssystem för effektivt resursutnyttjande) där även näringslivet ingår. Även genom stadens cirkulära strategiarbete deltar GSL i flera samarbeten med näringslivsaktörer.		JA	ryms inom budgetram		Jenny Forshufvud jenny.forshufvud@gsl.goteborg.se nej
6. Vi inkluderar lantbruken som samarbetspart i kommunens klimatomställning. Det innebär att kommunen arbetar aktivt med att främja en dialog mellan kommunen, gröna näringar och övrigt näringsliv minst två gånger per år, samt under perioden samverkar i minst ett konkret projekt med syfte att minska utsläppen.								JA

7. Vi fokuserar på företagens klimatomställning i miljötillsyn. Det innebär att kommunen fokuserar på energi och klimat i miljötillsynen genom minst två satsningar under perioden. Med detta menas att kommunen väljer ut lämpliga tillsynsobjekt för att genomföra miljötillsyn med fokus på energi och klimat. Löftet kan handla om att i tillsynen efterfråga energikartläggning och/eller en handlingsplan samt genomförande av energieffektiviseringsåtgärder och energikonverteringar, till exempel fasa ut oljepannor. Det kan även innebära att informera om olika investeringsstöd eller att samverka med kommunens energi och klimatrådgivare.							
8. Vi arbetar aktivt med vår energiplan. Det innebär att kommunen har en uppdaterad energiplan som är kopplad till översiktsplaneringen och som omfattar lokal produktion, tillförsel, distribution och användning av energi. Exempelvis genom att använda "Vägledning för energiplanering" framtagen av Länsstyrelsen Västra Götaland. Samt tillsammans med andra relevanta aktörer årligen genomför åtgärder som minskar klimatpåverkan i energiförsörjningen. Översiktsplanen kan kompletteras med tematiska tillägg som Vindbruksplan och Solstrategi.							
9. Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling. Det innebär att kommunen identifierar vilka upphandlingar under perioden som har störst klimatpåverkan och arbetar strategiskt och systematiskt för att minska klimatpåverkan årligen. Arbetet och utfallet följs upp och dokumenteras.	X	Offentlig upphandling är ett prioriterat utvecklingsområde inom det cirkulära strategiarbetet, som GSL leder och samordnar. Flera strategiska och operativa åtgärder har föreslagits och förankrats i berörda verksamheter, inkl på GSL. Detta handlar t ex om kommande upphandlingar inom fordon och maskiner, som GSL ansvarar för. Bolaget har också deltagit i en förstudie "Den cirkulära bilen", ledd av forskningsinstitutet RISE och deltar nu i en projektsökning som en fortsättning på denna förstudie. Här lyfter GSL särskilt fram offentlig upphandling som ett viktigt verktyg för att driva på omställningen inom branschen. Projektet väntas ge både ökad kompetens, påverkans- och utvecklingsmöjlighet (av t ex den egna affärsmodellen) och möjliggör omställningsdialog med berörda marknadsaktörer.	Ja	Offentlig upphandling är ett viktigt verktyg för att minska klimatpåverkan. I det cirkulära strategiarbetet har cirkulär upphandling identifierats som en grundläggande förutsättning som behövs för att våra verksamheter ska kunna agera cirkulärt och därmed nå mål, såsom 90% minskad klimatpåverkan från våra inköp.	Ryms inom budgetram.	Nina Wolf	Nej, INK förslås ta huvudansvaret. Även om GSL ansvarar för vissa upphandlingar, har ändå INK det stadenövergripande ansvaret vid ramavtalsupphandlingar. Genom stratgeiansvret är GSL "bara" en samordnande- och stödfunktion för de åtgärder som behöver vidtas av upphandlande verksamheter.
10. Vi säkerställer kompetens och resurser för att upphandla med klimathänsyn. Det innebär att kommunen har kompetens och resurser att ställa och följa upp klimatkrav i kommunens upphandlingar. Vid val av leverantör ska både klimatpåverkan och ekonomi vägas in i beslutet. Insatser för att säkra kompetensen görs årligen exempelvis genom utbildning, samverkan internt eller med andra kommuner.	X	Inom ramen för det cirkulära strategiarbetet föreslås och planeras flera åtgärder, kopplade till utveckling av cirkulär upphandling. Direkt påverkan får detta löfte på GSLs egna upphandlingar av fordon och maskiner, inkl tjänster, inredning och reservdelar till dessa. Kommande, betydande upphandlingar på GSL har identifierats där cirkulära krav bör ställas. Ansvarig upphandlare på GSL deltar i den kompetensutveckling och de nätverk som INK ansvarar för.	Ja	Miljö- och hållbarhetsskrav har länge ställts inom Göteborgs Stads upphandlingar. Cirkulär upphandling är ett prioriterat utvecklingsområde i det cirkulära strategiarbetet, med stor potential att nå ökad måloppfyllelse. Den praktiska upphandlingskompetensen, och förväntan på att upphandla cirkulärt behöver prioriteras och höjas, vilket löftet kan bidra till. Även roller, resurser och ansvar behöver förtydligas och omfördelas utifrån behov i organisationen,	Ryms inom budgetram.	Amanda Österlin La Mont och Joe Moussa	Nej, INK förslås ta huvudansvaret. Även om GSL ansvarar för vissa upphandlingar, har ändå INK det stadenövergripande ansvaret vid ramavtalsupphandlingar. Genom stratgeiansvret är GSL "bara" en samordnande- och stödfunktion för de åtgärder som behöver vidtas av upphandlande verksamheter.

11. Vi gör klimatsmarta inköp. Det innebär att kommunen tar ett helhetsgrepp kring inköpen och under perioden fastställer en inköpsorganisation som arbetar för att minska klimatpåverkan. Exempelvis genom att inköpare och beställare får ökad kunskap och utbildning, inköpssystem som underlättar klimatsmarta val eller löpande dialog med upphandlare och miljö/klimatkompetens i eller utanför organisationen.	X Inköps- och upphandlingsansvariga har deltagit i miljöutbildningar som anordnas på GSL och av Inköp och upphandling. Inköpsansvarig har även praktisk erfarenhet av att anskaffa produkter och tjänster i enlighet med riktlinjen för inköp och upphandling, såsom de cirkulära principerna i denna. Detta gäller t ex vid reparation av telefoner och återbruk av möbler. Att leva som vi lärt och dela med oss av erfarenheter till andra enheter är en självklarhet. Under våren 2023 sammanställdes också ett kunskaps- och inspirationsmaterial med goda återbruksexempel från stadens verksamheter. Materialet kommer att fyllas på och uppdateras efter hand och kan användas fritt i olika kommunikations- och utbildningssammanhang.	Ja För att nå målet om att minska klimatpåverkan från våra inköp av varor och tjänster med 90 % behöver våra verksamheter göra klimatsmarta inköp. Att anta löftet, ökar förväntningarna på verksamheterna och på stödjande verksamheter att ge inköpare och andra berörda funktioner rätt praktiska förutsättningar och den kompetens/kunskap som behövs.	Rymt inom budgetram.	Josefine Cataldo och Annika Dahlbring Bolin	Nej, INK förslås ta huvudansvaret. Även om GSL gör egna inköp och vill vara en föregångare, har ändå INK det stadenövergripande ansvaret vid ramavtalsupphandlingar. Genom strategiansvret är GSL "bara" en samordnande- och stödfunktion för de åtgärder som behöver vidtas av upphandlande verksamheter.
12. Vi säkerställer att planering och byggande bidrar till ett transporteffektivt samhälle. Det innebär att kommunens översiktsplan samt alla program- och detaljplaner under perioden ska bidra till att andelen hållbara resor i kommunen ökar mätt som andel gång, cykel och kollektivtrafik av totalt antal utförda resor. Detta görs genom att beräkna planernas klimatpåverkan och jämföra alternativ, exempelvis med Hållbarhetsverktyget eller liknande.					
13. Vi utvecklar gaturum för ökad tillgång och attraktivitet. Det innebär att kommunen under perioden genomför åtgärder för ökad attraktivitet med minskad biltrafik, särskilt i centrala områden. Antingen genom att sänka hastigheten för fordonstrafiken till 30 och 40 km/h i minst en tätort eller att kommunen anpassar minst ett gaturum till gång- och cykelfart där stadslivet har potential att utvecklas.					
14. Vi arbetar med klimatstyrande parkering. Det innebär att kommunen årligen genomför åtgärder kring parkering. Exempelvis möjliggör samnyttjande av parkeringsanläggningar, prioriterar besöks- och handelsparkering i centrala områden framför annan parkering, ser till att gatuparkering inte är subventionerad jämfört med parkeringshus, möjliggör flexibla parkeringstal med stimulans av bilpooler eller att frikoppla parkeringskostnaden från hyran av lägenheter.					
15. Vi klimatväxlar tjänsteresor. Det innebär att kommunen har ett klimatväxlingssystem där klimatbelastningen från kommunanställdas flyg- och bilresor i tjänsten beräknas minst årligen och ges ett monetärt värde som speglar exempelvis samhällsekonomisk värdering. Avsatta medel för klimatbelastningen används (växlas) för att kunna stimulera önskvärda klimatinvesteringar och/eller driftåtgärder internt i organisationen.					

16. Våra nya personbilar körs på förnybar el, biogas eller vätgas. Det innebär att alla nya avtal vid köp och hyra av personbilar till kommunal verksamhet ska vara bilar som körs på förnybar el, biogas eller vätgas. Endast undantagsvis väljs andra personbilar som då ska uppfylla Upphandlingsmyndighetens baskrav, efter intern dispens.	X GSL köper in fordon (personbilar och lätta lastbilar) på el, gas JA och HVO100. För personbilar köps bara bilar på el och gas (Om verksamheten kräver en HVO-bil är det ett avsteg från riktlinjen och ska godkännas av förvaltningsdirektör/VD) (enligt Stadens riktlinje "Göteborgs Stads regel för miljö- och trafiksäkerhetskrav för lätta och tunga fordon" Inom ramen jesper.ulander@gsl.goteborg.se Nej
17. Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal. Det innebär att kommunen ställer miljö- och klimatkrav i alla avtal där transporter upphandlas, exempelvis postleveranser och avfallstransporter. Kommunen ställer också miljökrav i mer än 50 procent av upphandlingar av varor och tjänster som kräver omfattande transportarbete, exempelvis matleveranser, städ- och kontorsmaterial och parkeringsövervakning.	
18. Våra nya arbetsmaskiner är fossilfria och upphandlingskrav ställs på entreprenader. Det innebär att alla nya arbetsmaskiner och arbetsredskap som köps in till kommunens organisation (inklusive kommunala bolag) kan drivas av förnybara drivmedel eller är elektrifierade. Det innebär också att miljö- och klimatkrav ställs på nya entreprenadavtal där arbetsmaskiner och transporter ingår.	X GSL erbjuder bara fossilfria arbetsmaskiner i vårt utbud. JA GSL har ej entreprenadavtal. GSL är ej med i detta. Inom ramen patric.gillberg@gsl.goteborg.se Nej N/A N/A N/A
19. Vi deltar i Cykelfrämjandets kommunvelometer och når angiven poängnivå. Det innebär att kommunen deltar i kommunvelometern varje år, jobbar metodiskt med förbättringar och når upp till angiven poängnivå ett av åren. Liten kommun (<50 000 invånare) 50 poäng, mellanstor kommun (50 000–100 000 invånare) 60 poäng, stor kommun (>100 000 invånare) 70 poäng.	
20. Vi arbetar med hållbart resande för våra anställda. Det innebär att kommunens egen organisation (minst 20% av kommunens förvaltningar och/eller bolag) är med i Cykelvänlig arbetsplats (cykelvanligast.se) och når minst 3 stjärnor under perioden. Alternativt att kommunen som arbetsgivare erbjuder årskort för kollektivtrafik med löneavdrag till anställda på kommunens förvaltningar och bolag.	X GSL är med i Cykelvänlig arbetsplats och har 3 stjärnor. JA Inom ramen therese.arnesen@gslg.goteborg.se Nej
21. Vi minskar matsvinnet i offentliga måltider och når mål. Det innebär att kommunen mäter matsvinnet med ett uppsatt mål på max 35 g/portion i genomsnitt för skola och förskola, och ett mål på max 100 g/portion för äldreomsorgen. I siffrorna ingår samtliga mätfraktioner: kökssvinn, serveringssvinn och tallrikssvinn. I äldreomsorgen mäts lunch eller middag.	
22. Vi minskar klimatavtrycket från offentliga måltider och når mål. Det innebär att kommunen i sitt arbete med menynplanering och råvaruval beräknar måltidens klimatpåverkan och når målet att klimatpåverkan ska vara maximalt 0,8 kg CO2e/måltid i snitt under minst en månad. Alternativt når målet att nyckeltalet för samtliga inköpta livsmedel ska minska till 1,6 kg CO2e/kg inköpta livsmedel.	

23. Vi ökar livslängden på elektronik och möjliggör cirkulära flöden. Det innebär att kommunen förlänger livslängden på mobiltelefoner, surfplattor och bärbara datorer genom minst en ny åtgärd per år för att förlänga livet och skapa möjligheter till cirkulära flöden. Detta görs genom att exempelvis inte ställa krav på fabriksnya produkter i upphandling, att ha avtal om reparationer/uppdateringar och att samla in samt återbruka produkter.	X TAGE hanterar idag viss elektronik (t ex datorskärmar). GSL har också fått beredningsansvaret för stadens nya avyttringsriktlinje. I denna föreslås en prioriteringsordning som ska bidra till förlängd livslängd på stadens materiala resurser, inkl elektronik. Genom stadens cirkulära strategiarbete deltar också GSL i kategoristyrningen av IT-arbetsplats, där hänsyn tas till cirkulära principer och stadens ambitiösa miljö- och klimatmål. Rent operativt följer GSL de cirkulära principerna i stadens riktlinje för inköp och upphandling, genom att t ex återbruka det som går att återbruka och laga t ex mobiltelefoner i första hand, istället för att köpa nya. Ja	Elektronik och IT är ett betydande område enligt stadens klimatspendanalys för 2020, som gjorts och avrapporterats av Inköp och upphandling 2022. Genom att bl a förlänga livslängden och öka nyttjandegraden på stadens elektronik ökar möjligheten att nå 90%-målet om minskad klimatpåverkan från stadens inköp av varor och tjänster. I stadens avfallsplan (2021-2030) är ökad livslängd av bärbar elektronik ett mål, som därmed staden ändå arbetar emot. I kategoristyrningen för IT-arbetsplats tas hänsyn till cirkulära principer där flera åtgärder planeras att genomföras. Att anta löftet driver på och ökar förväntningarna på genomförandet. Ryms inom budgetram,	Nina Wolf och/eller Amanda Österlin La Mont Nej (detta bör ligga på INK eller Intraservice). INK är ansvariga för kategoristyrningen IT-arbetsplats och Intraservice för avfallsplansmålet).
24. Vi möjliggör cirkulära arbetskläder. Det innebär att kommunen undersöker hur vi kan arbeta med cirkulära flöden i minst 50% av kommunens verksamheter som använder arbetskläder. Samt genomför minst en ny åtgärd per år för att förlänga livet och skapa möjligheter till cirkulära flöden. Exempel på åtgärder kan vara att: köpa arbetskläder av god kvalitet som lätt kan lagas/justeras, minska antal modeller/färger, ta bort eller använda flexibla loggor, nyttja reparationstjänster, skapa möjligheter för återbruk intern eller extert.	X Genom stadens cirkulära strategiarbete har olika insatser, i samarbete med INK, vidtagits med koppling till upphandlingar inom området. Det gäller t ex marknadsdialoger, cirkulär avyttring och kravställning. Samarbete sker också inom nätverket Cirkulär kommun och med Borås Sciencepark, med expertis och samordningsansvar inom området. Rent operativt har GSL också en enklare "delningsgarderob" för affärsområdet Stadens Bud. Ja	Arbetskläder är ett "kommunikativt" och synligt flöde, då arbetskläder används av många inom Göteborgs Stad. Förutom klimatpåverkan, har det även stor påverkan på vattenanvändning och biologisk mångfald genom kemikalieanvändning vid nyproduktion. Det är också ett område där ny lagstiftning är på gång inom kort. Inom området arbetskläder pågår endel insatser, kopplade till upphandling, men det finns mycket kvar att göra och ambitionsnivån behöver höjas och kommuniceras för att få mätbar effekt, vilket detta löfte kan driva på. Det behövs ett tydligt utekat ansvar för insatserna inom området och ett mer tydligt systematiskt och samlat utvecklingsarbete för att sluta detta materialflödet. Området är extra klurigt då det inte är någon specifik förvaltning/bolag som har fått/tagit ett övergripande ansvar för området (jmf med t ex IT, möbler, fordon och maskiner) och det är inte heller någons kärnverksamhet (såsom t ex bygg). En möjlighet är att låta området ingå i stadens kategoristyrningsarbete. Ryms inom budgetram.	Josefine Cataldo Nja... Detta bör i första hand ligga på INK, som har störst påverkansmöjlighet på området, genom ramavtalsupphandlin garna. I andra hand GSL, OM det finansieras genom leasing - kolla med Anna Corelli). Jag tycker att det är fel att lägga ansvaret på användarna, då dessa är många och saknar övergripande påverkansmöjlighet över förvaltnings- och bolagsgränserna.
25. Vi använder cirkulära möbler. Det innebär att kommunen inreder minst två kontor/arbetsplatser med cirkulära möbler och annan cirkulär inredning. Samt under perioden har ett system med cirkulära möbler för kommunens arbetsplatser. Med cirkulära möbler menas att de repareras och används på nytt, köps begagnade eller återbrukas internt.	X GSL ansvarar för stadens återbrukssajt TAGE, som nu kompletterats med ett lager och kostnadsfria transporttjänster för stadens verksamheter. Mer resurser har tillskjutits TAGE-verksamheten det senaste året. Ett aktivt utvecklingsarbete pågår - både på kort och lång sikt. Rent operativt följer även bolaget de cirkulära principerna i stadens riktlinje för inköp och upphandling genom att renovera befintliga möbler alt använda TAGE i första hand, i andra hand köpa begagnade möbler och inredning från extern aktör. GSL har också tagit fram ett kunskapsunderlag med lärande och goda exempel från stadens verksamheter, där exempel visas på återbruksmiljöer samt besparingar i kronor och koldioxid. Ja	Tillsammans med arbetskläder, är även detta materialflöde kommunikativt och synligt. Detta är också ett område där staden kommit långt med att utveckla cirkulära förutsättningar för verksamheterna. Det återstår dock flera insatser för att öka återbruket och minska nyinköpet ute vi våra verksamheter, vilket detta löfte kan belysa och driva på. Ryms inom budgetram.	Benjamin Svanlid Ja. Tillsammans med INK har GSL stor, direkt påverkansmöjlighet i genomförandet av löftet).
26. Vi erbjuder fastighetsnära insamling för återanvändning. Det innebär att kommunen genom minst tre insatser varje år möjliggör fastighetsnära inlämning av produkter för återanvändning. Exempelvis genom mobil ÄVC, plats för återanvändning på befintlig ÄVC, teckna avtal med återanvändningsorganisationer eller liknande. Under perioden säkerställs att kommunens invånare har tillgång till inlämning för återanvändning av produkter.			

27. Vi möjliggör för invånarna att låna/hyra produkter i stället för att köpa. Det innebär att kommunen kan visa att minst en insats pågår varje år. Under perioden ska minst tre olika insatser testas och utvärderas med sikte på långvarig insats för invånarna att låna/hyra/laga produkter i stället för att köpa. Det kan ske genom samverkan med näringslivet för att erbjuda fler hållbara tjänster, att skapa cirkulära möjligheter i bostadsområde eller att kommunen erbjuder platser att dela eller reparera.	
28.Vi energieffektiviserar vårt fastighetsbestånd. Det innebär att kommunen (inklusive kommunala bolag) gör ambitiösa energibesparingar i kommunens fastighetsbestånd, minst tre objekt under perioden. Vid åtgärder i egna fastigheters klimatskal eller värme- och energisystem studeras alltid möjliga åtgärdspaket för energieffektivisering med hjälp av Totalmetodiken från BeLok eller motsvarande.	
29. Vi bygger i trä. Det innebär att kommunen provar trä som byggnadsmaterial i all kommunal ny-, om- eller tillbyggnation. Samt under perioden ställer krav på minst 50 procent trästomme i minst tre byggnadsprojekt. Merparten av detaljplanerna som tas fram ska ha byggnadshöjder som medger trähusbyggande med plats för trästommar och träbjälklag.	
30. Vi arbetar med återbruk av byggmaterial. Det innebär att kommunen möjliggör återbruk genom att ta hänsyn till återbrukets egenskaper i form av tillgänglighet, variation med mera i planeringen av ny-, om- eller tillbyggnation. Löftet innebär att kommunen tillgängliggör byggmaterial för återbruk samt använder återbrukat material i fastigheter varje år.	

Utdrag ur protokoll
Sammanträdesdatum 2023-08-22

Remissvar till miljöförvaltningen gällande Kommunernas klimatlöften 2024–2026

Beslut

Styrelsen för Göteborgs Stads Leasing beslutade att

1. Lämna synpunkter på remissen i enlighet med bolagets remissvar, inklusive bilaga. Styrelsen beslutade också att lägga till följande anteckning till remissvaret: *Med anledning av Göteborgs Stads Leasings samordningsansvar för strategin Vi driver på utvecklingen av cirkulär ekonomi vill Styrelsen lägga till följande anteckning till bolagets tjänsteutlåtande: Styrelsen anser att löfte 27. Vi möjliggör för invånarna att låna/hyra produkter i stället för att köpa och löfte 30. Vi arbetar med återbruk av byggmaterial bör antas av Göteborgs Stad i linje med vårt uppdrag kring cirkulär ekonomi.*
2. Styrelsen beslutar att översända remissvaret till miljöförvaltningen den 22 augusti 2023, efter omedelbar justering.

Ärendet

Göteborgs Stad har blivit inbjuden att delta i Klimat 2030:s satsning Kommunernas klimatlöften 2024–2026. Miljöförvaltningen har skickat ärendet på remiss till berörda förvaltningar och bolag. Styrelsen förväntas lämna synpunkter på de löften där GSL kommer att vara aktiv part i genomförandet, om löftena antas. GSL har beviljats förlängd remisstid för att hinna styrelse behandla ärendet och ska svara senast den 22 augusti 2023.

Underlag för beslut

Göteborgs Stads Leasing tjänsteutlåtande med diarienummer 0076/23 daterat den 2023-08-11

Beslutet skickas till

Miljöförvaltningen

Vid protokollet

Therese Berglund
2023-08-22

Ordförande
Diana Ghinea

Förvaltning/bolag: Göteborgs Stads Parkering AB

	Sätt kryss för de löften ni skulle vara aktiv part i genomförandet av (se våra bedömningar i bilaga 1)	Vad gör er förvaltning/bolag redan idag med koppling till löftet?	Bedömer ni att löftet bör antas? Ja/nej	Varför bör löftet antas/inte antas?	Vad skulle det innebära för resurser för er att genomföra löftet, utöver det ni eventuellt redan planerar att genomföra? Ange om kostnaden: -är per år eller totalt för hela perioden och -ligger inom budgetram, -ligger inom budgetram men kräver omprioritering inom verksamheten eller -ligger inte rymts inom nuvarande budgetram.	Vem är er kontaktperson för löftet? Ange namn och e-postadress	Kan ni tänka er att vara en huvudkontaktperson för löftet till Klimat 2030? Ja/nej
5. Vi minskar utsläppen tillsammans med näringslivet. Det innebär att kommunen årligen gör insatser tillsammans med näringslivet. Exempelvis genom att initiera samtal mellan företag kring industriell symbios, driver gemensamma projekt eller på andra sätt samverkar med näringslivet för minskade utsläpp.	X	Bolaget är anslutet till Göteborgs plattform för klimatneutralt byggande och handslaget för cirkulärt byggande samt har målsättningar inom dessa områden. Bolaget deltar i olika samarbetsprojekt med näringslivet.	Ja	Bolaget delar bedömningen att staden redan lever upp till löftet.	För hittills kända och beslutade insatser är resurser planerade och rymts inom budgetram	Mia Söderberg, mia.soderberg@p-bolaget.goteborg.se	Nej
14. Vi arbetar med klimatstyrande parkering. Det innebär att kommunen årligen genomför åtgärder kring parkering. Exempelvis möjliggör samnyttjande av parkeringsanläggningar, prioriterar besöks- och handelsparkering i centrala områden framför annan parkering, ser till att gatuparkering inte är subventionerad jämfört med parkeringshus, möjliggör flexibla parkeringstal med stimulans av bilpooler eller att frikoppla parkeringskostnaden från hyran av lägenheter.	X	Samnyttjande av parkeringsanläggningar Göteborgs Stads Parkering arbetar aktivt för effektivt användande av parkeringsplatser. Samnyttjande möjliggörs genom övergång från fasta förhyrda platser till parkeringstillstånd vilket gör att platsen kan nyttjas av fler. Även utplacerade elbilsladdare (ca 1600 st) kan nyttjas av flera tillståndskunder. Prioriterar besöks- och handelsparkering i centrala områden framför annan parkering I innersta delen av city har Göteborgs Stads Parkering ganska få platser vilka prioriteras där det är möjligt för att möta behovet av besöksparkering och bilpoolsplatser. Prissättningen är högst inom denna zon för att tillgängliggöra platserna för kortare besök. För längre besök i staden hänvisas kunderna till de större parkeringsområdena som till exempel Heden Exercishuset, Valhalla, p-hus Heden, p-hus Focus, p-hus Liseberg Södra med flera. Genom prissättning och information om till exempel olika målpunkters avstånd vill vi öka intresset för att parkera en bit från stadskärnan. För kommande år planeras att undersöka vilken effekt en dynamisk prissättning kan få, till exempel olika pris för dygn/dag/maxpris/säsong, på någon av anläggningarna. Gatuparkering inte är subventionerad jämfört med parkeringshus Detta är ett samarbetsområde tillsammans med Stadsmiljöförvaltningen. Möjliggör flexibla parkeringstal med stimulans av bilpooler Göteborgs Stads Parkering samarbetar med bilpoolsföretagen som verkar i staden.. Idag har vi 5 bilpoolsföretag på närmare 250 platser runt om i staden. Bilpooler ges förtur där det är kö och bolaget synliggör bilpoolsplatserna i p-hus och informerar om bilpoolsbolagen på den egna hemsidan. Konceptet har lanserats i p-hus Koffen och utifrån olika förutsättningar kommer konceptet att införas på fler områden med etablerade bilpoolsplatser.	Ja	Bolaget delar bedömningen att löftet bör antas då det ligger i linje med redan givna uppdrag och målsättningar.	För hittills kända och beslutade insatser är resurser planerade och rymts inom budgetram	Anna Forsberg, anna-forsberg@p-bolaget.goteborg.se	Nej
17. Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal. Det innebär att kommunen ställer miljö- och klimatkrav i alla avtal där transporter upphandlas, exempelvis postleveranser och avfallstransporter. Kommunen ställer också miljökrav i mer än 50 procent av upphandlingar av varor och tjänster som kräver omfattande transportarbete, exempelvis matleveranser, städ- och kontorsmaterial och parkeringsövervakning.	X	Vid upphandling av parkeringsövervakning har krav ställts på att leverantören ska säkra att miljökraven enligt Göteborgs Stads miljökrav Fordon följs. För senaste upphandlingen av fastighetsskötsel gäller att leverantören ska följa Göteborgs Stads trafiknämnds beslut om särskilda miljökrav för diesel- och bensindrivna arbetsmaskiner och dieseldrivna lastbilar. Detta gäller också inhyrda maskiner och lastbilar som används av underentreprenör. Dieselbränsle och bensin till fordon ska t ex vara av miljöklass 1. Vad gäller övriga upphandlingar där transporter av olika slag ingår tex bygg- och underhållsentreprenader, hänvisar bolaget till bilagan ”Gemensamma miljökrav för entreprenader 2018” som kravställning.	Ja	Bolaget delar bedömningen att löftet ska antas och anser att upphandling med miljö- och klimatkrav är en viktig påverkansfaktor i att minska utsläppen.	För hittills kända och beslutade insatser är resurser planerade och rymts inom budgetram	Leyla Sharifian Samelius leyla.sharifian@p-bolaget.goteborg.se	Nej

Förvaltning/bolag: Higab

	Sätt kryss för de löften ni skulle vara aktivt i genomförandet av (se våra bedömningar i bilaga 1)	Vad gör er förvaltning/bolag idag med koppling till löftet?	Bedömer ni att löftet bör antas? Ja/nej	Varför bör löftet antas/inte antas?	Vad skulle det innebära för resurser för er att genomföra löftet, utöver det ni eventuellt redan planerar att genomföra? Ange om kostnaden: -Är per år eller totalt för hela perioden och -Rymns inom budgetram, -Rymns inom budgetram men kräver omprioritering inom verksamheten eller -Inte rymns inom nuvarande budgetram.	Vem är er kontaktperson för löftet? Ange namn och e-postadress	Kan ni tänka er att vara en huvudkontaktperson för löftet till Klimat 2030? Ja/nej
Klimatlöfte							
4. Vi finansierar investeringar genom grön obligation. Det innebär att kommunen gör minst en investering genom grön obligation eller via gröna lån per år och att minst 50% av all nybyggnation och större ombyggnation av bostäder och lokaler har grön finansiering.	x	Vi arbetar i enlighet med miljöcertifiering (miljöbyggnad silver) på nybyggnation vilket kvalificerar till gröna lån.	ja	Ekonomiska incitament är starka incitament	ryms inom budgetram	Fredrik Setterberg, fredrik.setterberg@higab.se	nej
9. Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling. Det innebär att kommunen identifierar vilka upphandlingar under perioden som har störst klimatpåverkan och arbetar strategiskt och systematiskt för att minska klimatpåverkan årligen. Arbetet och utfallet följs upp och dokumenteras.	x	I de upphandlingar vi gör (främst inom entreprenad) ställs krav inom klimatpåverkan i möjliga delar samt att krav finns att nyttja hållbara materialval. I förekommande fall görs även mätningar på klimatavtryck.	ja	ekonomiskt incitament	ryms inom budgetram	Fredrik Setterberg, fredrik.setterberg@higab.se	nej
10. Vi säkerställer kompetens och resurser för att upphandla med klimathänsyn. Det innebär att kommunen har kompetens och resurser att ställa och följa upp klimatkrav i kommunens upphandlingar. Vid val av leverantör ska både klimatpåverkan och ekonomi vägas in i beslutet. Insatser för att säkra kompetensen görs årligen exempelvis genom utbildning, samverkan internt eller med andra kommuner.	x	Beaktas i upphandlingsstrategi samt att bolaget har utbildningar inom hållbarhetsområdet löpande	ja	Ekonomiska incitament	Rymns inom budgetram	Fredrik Setterberg, fredrik.setterberg@higab.se	nej
14. Vi arbetar med klimatstyrande parkering. Det innebär att kommunen årligen genomför åtgärder kring parkering. Exempelvis möjliggör samnyttjande av parkeringsanläggningar, prioriterar besöks- och handelsparkering i centrala områden framför annan parkering, ser till att gatuparkering inte är subventionerad jämfört med parkeringshus, möjliggör flexibla parkeringstal med stimulans av bilpooler eller att frikoppla parkeringskostnaden från hyran av lägenheter.	x	Göteborgs stads parkering AB sköter Higabs parkeringsavtal	ja	-	Ej aktuellt då Higab har avtal med GBGs stads parkering AB	-	nej
18. Våra nya arbetsmaskiner är fossilfria och upphandlingskrav ställs på entreprenader. Det innebär att alla nya arbetsmaskiner och arbetsredskap som köps in till kommunens organisation (inklusive kommunala bolag) kan drivas av förnybara drivmedel eller är elektrifierade. Det innebär också att miljö- och klimatkrav ställs på nya entreprenadavtal där arbetsmaskiner och transporter ingår.	x	Arbetsmaskiner (bilar) köps idag in på stadens avtal där bolagets fordonsflotta idag är fossilfri	ja	Varumärkesbyggande	Rymns inom budgetram	Fredrik Setterberg, fredrik.setterberg@higab.se	nej
26. Vi erbjuder fastighetsnära insamling för återanvändning. Det innebär att kommunen genom minst tre insatser varje år möjliggör fastighetsnära inlämning av produkter för återanvändning. Exempelvis genom mobil ÄVC, plats för återanvändning på befintlig ÄVC, teckna avtal med återanvändningsorganisationer eller liknande. Under perioden säkerställs att kommunens invånare har tillgång till inlämning för återanvändning av produkter.	x	I dagsläget har Higab ingen aktivitet kopplat till detta	ja	Higab har inte möjlighet att kordinera denna typ av insamling överallt och jämt men Higab kan göra punktsatser där det anses lämpligt.	Rymns inom budgetram men kräver omprioritering inom verksamheten	Mirja Eriksson Primo, mirja.primo@higab.se	nej
27. Vi möjliggör för invånarna att låna/hyra produkter i stället för att köpa. Det innebär att kommunen kan visa att minst en insats pågår varje år. Under perioden ska minst tre olika insatser testas och utvärderas med sikte på långvarig insats för invånarna att låna/hyra/laga produkter i stället för att köpa. Det kan ske genom samverkan med näringslivet för att erbjuda fler hållbara tjänster, att skapa cirkulära möjligheter i bostadsområde eller att kommunen erbjuder platser att dela eller reparera.	x	I dagsläget har Higab ingen aktivitet kopplat till detta	ja	Higab kan undersöka möjligheten att erbjuda ändamålsenliga lokaler för att låna/hyra/laga produkter.	ryms inom budgetram då det i framtiden kan bli en del av ordinarie uthyrningsrutin	Mirja Eriksson Primo, mirja.primo@higab.se	nej
28.Vi energieffektiviserar vårt fastighetsbestånd. Det innebär att kommunen (inklusive kommunala bolag) gör ambitiösa energibesparingar i kommunens fastighetsbestånd, minst tre objekt under perioden. Vid åtgärder i egna fastigheters klimatskal eller värme- och energisystem studeras alltid möjliga åtgärdspaket för energieffektivisering med hjälp av Totalmetodiken från BeLok eller motsvarande.	x	Higab har ett sparmål om 3% varje år med slutmål -30% 2030 med basår 2019	ja	Fastigheter har stor påverkan	ryms inom budgetram	Robert Schwartz, robert.schwartz@higab.se	nej
29. Vi bygger i trä. Det innebär att kommunen prövar trä som byggnadsmaterial i all kommunal ny-, om- eller tillbyggnation. Samt under perioden ställer krav på minst 50 procent trästomme i minst tre byggnadsprojekt. Merparten av detaljplanerna som tas fram ska ha byggnadshöjder som medger trähusbyggande med plats för trästommar och träbjälklag.	x	Utifrån de projektspecifika förutsättningarna görs val av de mest funktionella materialen med beaktande av många aspekter, ex ljudkrav, brandkrav, fukt förutsättningar enligt detaljplan, ekonomi, klimatpåverkan mm	nej	Det blir komplext med ett specifikt skallkrav: minst 50% trästomme i minst tre byggnadsprojekt. Vi skulle däremot kunna anta ett krav där vi minskar andelen betong där det är möjligt.	Om kunden betalar rymns kostnadsökningen inom budgetram.	Fredrik Davidsson, fredrik.davidsson@higab.se	nej
30. Vi arbetar med återbruk av byggmaterial. Det innebär att kommunen möjliggör återbruk genom att ta hänsyn till återbrukets egenskaper i form av tillgänglighet, variation med mera i planeringen av ny-, om- eller tillbyggnation. Löftet innebär att kommunen tillgängliggör byggmaterial för återbruk samt använder återbrukat material i fastigheter varje år.	x	Vi testar i ett investeringsprojekt samt i några underhållsprojekt. Vi kommer även att genomföra ombyggnad av vårt kontor med en återbruksprofil.	ja	Löftet bör antas och användas där det går att visa på klimatnyttan i hela livscykeln (inklusive underhåll) genom att återbruka istället för att använda nytt material.	Det kommer att generera en högre projektkostnad genom anskaffning, hantering och lagring. Det innebär att det rymns inom budget men kräver omprioritering inom Higabs verksamhet.	Fredrik Davidsson, fredrik.davidsson@higab.se	nej

Förvaltning/bolag: Liseberg AB

	Sätt kryss för de löften ni skulle vara aktivt i genomförandet av (se våra bedömningar i bilaga 1)	Vad gör er förvaltning/bolag redan idag med koppling till löftet?	Bedömer ni att löftet bör antas? Ja/nej	Varför bör löftet antas/inte antas?	Vad skulle det innebära för resurser för er att genomföra löftet, utöver det ni eventuellt redan planerar att genomföra? Ange om kostnaden: -Är per år eller totalt för hela perioden och -Är i månads inkom budgetram, -Är i månads inkom budgetram men kräver omprioritering inom verksamheten eller -Är i månads inkom nuvarande budgetram.	Vem är er kontaktperson för löftet? Ange namn och e-postadress	Kan ni tänka er att vara en huvudkontaktperson för löftet till Klimat 2030? Ja/nej
Klimatlöfte							
9. Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling. Det innebär att kommunen identifierar vilka upphandlingar under perioden som har störst klimatpåverkan och arbetar strategiskt och systematiskt för att minska klimatpåverkan årligen. Arbetet och utfallet följs upp och dokumenteras.	X	Vi ställer hållbarhetskrav i alla upphandlingar. Vilka krav som ställs beror på vad upphandlingen omfattar. Klimat är ett område som vi ibland ställer krav på men inte alltid/systematiskt utifrån vilka upphandlingar som har störst klimatpåverkan. Vi genomför regelbundet uppföljning av leverantörer och upphandlingar. Vi gör årligen ett klimatboksut för verksamheten enligt GHG-protokollet som inkluderar hela scope 1 och 2 samt delar av scope 3. Vi utökar löpande vår omfattning av scope 3 för att inkludera alla relevanta kategorier.	Ja	Som ni skriver i bedömningen är löftet i linje med redan befintliga mål i miljö- och klimatprogrammet, det vill säga tillför inget som vi inte redan arbetar med om än att det är en kortare tidplan och lite mer detaljerade krav på genomförande. Inköp och upphandling är en mycket viktigt pusselbit för att minska verksamhetens klimatpåverkan. <i>Kommentar:</i> Gör inte alla verksamheter egna upphandlingar (utöver att använda stadengemensamma ramavtal)? Vår bedömning är att alla/fler verksamheter borde omfattas, exv. övriga bolag i vårt kluster (Gbg & Co, GotEvent och Stadsteatern).	Bedöms <u>inte</u> rymmas inom befintlig budgetram. Svårt att uppskatta detta, men det kommer krävas resurser utöver de vi har idag för att säkerställa att vi systematiskt ställer relevanta klimatkrav i alla upphandlingar, identifiera de upphandlingar med störst klimatpåverkan samt följa upp och dokumentera detta. Önskvärt att förvaltningen för inköp och upphandling stöttar med utbildning och förslag på gemensamma arbetssätt/mallar för uppföljning och dokumentation. Dock viktigt att alla bolag och förvaltningar själva får hitta sina arbetssätt. Behov av att definiera hur vi ska identifiera vilka upphandlingar som har störst klimatpåverkan. Det är komplext, viktigt att det inte blir ett för omfattande arbete att identifiera detta för respektive verksamhet. Viktigt att det finns framförhållning om detta är något som ska följas upp centralt (dvs att information går ut i mycket god tid innan det är dags att följa upp, för att kunna synka med befintligt/internt arbete).	Sonja Jonasson, miljöspecialist sonja.jonasson@liseberg.se	Nej
10. Vi säkerställer kompetens och resurser för att upphandla med klimathänsyn. Det innebär att kommunen har kompetens och resurser att ställa och följa upp klimatkrav i kommunens upphandlingar. Vid val av leverantör ska både klimatpåverkan och ekonomi vägas in i beslutet. Insatser för att säkra kompetensen görs årligen exempelvis genom utbildning, samverkan internt eller med andra kommuner.	X	Vi ställer hållbarhetskrav i alla upphandlingar. Vilka krav som ställs beror på vad upphandlingen omfattar. Klimat är ett område som vi ibland ställer krav på men inte alltid/systematiskt. Vi genomför regelbundet uppföljning av leverantörer och upphandlingar, men inte med specifikt fokus på att minska klimatpåverkan. Viss kompetens kopplat till att ställa klimatkrav vid inköp och upphandling finns men behöver utökas internt samt kompletteras med kompetens och resurser centralt (hos förvaltningen inköp och upphandling).	Ja	Som ni skriver i bedömningen är löftet i linje med redan befintliga mål i miljö- och klimatprogrammet, det vill säga tillför inget som vi inte redan arbetar med om än att det är en kortare tidplan och lite mer detaljerade krav på genomförande. Inköp och upphandling är en mycket viktigt pusselbit för att minska verksamhetens klimatpåverkan. <i>Kommentar:</i> Gör inte alla verksamheter egna upphandlingar (utöver att använda stadengemensamma ramavtal)? Vår bedömning är att alla/fler verksamheter borde omfattas, exv. övriga bolag i vårt kluster (Gbg & Co, GotEvent och Stadsteatern).	Bedöms <u>inte</u> rymmas inom befintlig budgetram. Svårt att uppskatta detta, men det kommer krävas resurser utöver de vi har idag för att säkerställa kompetens för att ställa att vi systematiskt ställer relevanta klimatkrav i alla upphandlingar och säkerställa att både klimatpåverkan och ekonomi vägs in vid val av leverantör. För att effektivisera arbetet är vår bedömning att förvaltningen för inköp och upphandling behöver samordna de årliga insatserna för att säkra kompetensen i alla stadens verksamheter (utbildning, samverkan internt). Dock viktigt att alla bolag och förvaltningar själva får hitta sina arbetssätt. Viktigt att det finns framförhållning om detta är något som ska följas upp centralt (dvs att information går ut i mycket god tid innan det är dags att följa upp, för att kunna synka med befintligt/internt arbete).	Sonja Jonasson, miljöspecialist sonja.jonasson@liseberg.se	Nej
17. Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal. Det innebär att kommunen ställer miljö- och klimatkrav i alla avtal där transporter upphandlas, exempelvis postleveranser och avfallstransporter. Kommunen ställer också miljökrav i mer än 50 procent av upphandlingar av varor och tjänster som kräver omfattande transportarbete, exempelvis matleveranser, städ- och kontorsmaterial och parkeringsövervakning.	X	Vi ställer hållbarhetskrav i alla upphandlingar. Vilka krav som ställs beror på vad upphandlingen omfattar, där krav på transporter kan vara en typ av hållbarhetskrav. Vi har däremot hittills inte gjort någon uppföljning på hur stor andel av upphandlingar som vi ställer miljö- och klimatkrav kopplade till transporter.	Ja	Detta är ett redan påbörjat arbete som bedöms både relevant och genomförbart i syfte att minska klimatutsläpp relaterade till verksamheten. <i>Kommentar:</i> Gör inte alla verksamheter egna upphandlingar (utöver att använda stadengemensamma ramavtal)? Vår bedömning är att alla/fler verksamheter borde omfattas, exv. övriga bolag i vårt kluster (Gbg & Co, GotEvent och Stadsteatern).	Bedöms rymmas inom befintlig budgetram. Bedömningen är att vi internt har kompetens för att ställa miljö- och klimatkrav kopplade till transporter i upphandlingar, men att viss ytterligare kompetens kan behövas. Bra om förvaltningen för inköp och upphandling kan erbjuda utbildningar etc. i syfte att stärka inköpare och inköpspecialister på bolagen och förvaltningarna. Dock viktigt att alla bolag och förvaltningar själva får hitta sina arbetssätt. Viktigt att det finns framförhållning om detta är något som ska följas upp centralt (dvs att information går ut i mycket god tid innan det är dags att följa upp, för att kunna synka med befintligt/internt arbete).	Sonja Jonasson, miljöspecialist sonja.jonasson@liseberg.se	Nej

Datum: 2023-08-16
Referens: Kurt Lindman
Dnr:287/23

miljoforvaltningen@miljo.goteborg.se

REMISS –GÖTEBORGS STAD KLIMATLÖFTEN 2024-2026 TILL KLIMAT 2030 (MKN-2023-5418)

Renova tycker det är bra att kommunen arbetar engagerat i klimatfrågan. Vore dock bra om stadens aktörer är samordnade så att det är tydligare vem som ska bidra med vad. Vid osäkerhet, om kravet faktiskt träffar den agerande organisationen så sjunker engagemanget. Det borde i första hand göras mer för att vi ska uppnå redan beslutade mål i Miljö och klimatprogrammet.

Renova träffar företag dagligen och det är alltid vår ambition att utveckla kundernas avfallshantering så att den blir bättre utifrån miljösynpunkt. Vår roll som utförare kan inte enkelt kombineras med rollen som påtryckare. Vi har inget monopol på marknaden utan flera duktiga konkurrenter. Vi tycker också det blir fel om vi ska ge råd inom vårt område till de som köper tjänster av andra bolag. Däremot kan vi vara ett bollplank och ge vår syn på frågor inom vårt expertområde till de som representerar staden.

Då remissen inföll en semesterperiod har vi inte hunnit undersöka de olika klimatlöftena i detalj. Svaren finns i excel-dokumentet Klimatlöften.

Med vänlig hälsning

Kurt Lindman
Renova AB
Hållbarhet och strategisk utveckling

Förvaltning/ bolag: Renova

	Sätt kryss för de löften ni skulle vara aktivt i genomförandet av (se våra bedömningar i bilaga 1) Vad gör er förvaltning/bolag redan idag med koppling till löftet? Bedömer ni att löftet bör antas? Ja/nej Varför bör löftet antas/inte antas? Vad skulle det innebära för resurser för er att genomföra löftet, utöver det ni eventuellt redan planerar att genomföra? Ange om kostnaden: -är per år eller totalt för hela perioden och -ryms inom budgetram, -ryms inom budgetram men kräver omprioritering inom verksamheten eller -inte ryms inom nuvarande budgetram. Vem är er kontaktperson för löftet? Ange namn och e-postadress Kan ni tänka er att vara en huvudkontaktperson för löftet till Klimat 2030? Ja/nej						
Klimatlöfte 1. Vi har en årlig uppföljning av klimatarbetet. Det innebär att kommunens politiska ledning har en årlig genomgång av klimatarbetet i kommunen inklusive klimatlöftena samt följer upp utsläppen i förhållande till kommunala, regionala och nationella mål. Exempelvis med utgångspunkt i den regionala analysen som erbjuds från Klimat 2030.	x	Vi har arbetat med att minska klimatpåverkan sedan bolaget bildades 1998 och hållbarhetsredovisat sedan 2011. Vart annat år genomförs ett klimatbokslut. Insatserna hittills har varit inriktade mot att skapa fossilfria transporter vilket uppnåddes 2015. Vi arbetar nu med att försöka öka återvinning av plast. Det viktigaste vi gör är att vi har en ambition att införa CCS på avfallskraftvärmeverket . Inom kort ska beslut tas om ev. uppförande av en biokolsanläggning eller inte.	Ja, men utan att vi är en aktör i klimat 2030	Det är självklart för en stor kommun med betydande klimatpåverkan	Det innebär en del arbete att fånga upp scoop 3 utsläpp.	Marlene H	Nej
2. Vi har en koldioxidbudget. Det innebär att kommunen har en politiskt antagen koldioxidbudget som årligen följs upp för att visa hur mycket av utsläppsutrymmet som finns kvar.	x	Vi fokuserar på att minska utsläppen av fossil och biogen koldioxid.	Ja, men utan att vi är en aktör i klimat 2030	Ska Göteborg vara en ledande klimatstad i Europa och världen är det förmodligen nödvändigt.	Det kommer innebära mer samarbete och rapportering. En del av de goda krafterna används till redovisningsarbete vilket är negativt. Vi är lite försiktiga i frågan då taxonomin och CSRD kommer leda till att vi får en ökad redovisningsbörda	Marlene H,Lia Detterfelt	Nej
3. Vi involverar invånare i alla åldrar i klimatarbetet. Det innebär att kommunen bjuder in invånarna, inklusive de yngre, till dialog om klimatåtgärder för att skapa mer delaktighet och skynda på omställningen. Detta kan ske i form av dialogmöten, medborgarjury eller workshops dit allmänheten och organisationer bjuds in. Kommunen ska dokumentera och återkoppla resultatet. Under perioden ska en mer varaktig plattform för klimatdialog (fysisk eller digital) skapas.	X	Vi driver Miljöskola avfall tillsammans med Göteborg och kranskommunerna. Den vänder sig till elever i 12-18 års åldern. Klimatfrågan en naturlig del i Miljöskola avfall. Vi kan alltså redan nu säga att vi redan gör ett viktigt arbete inom området.	Ja, men utan att vi är en aktör i klimat 2030	Ungdomar en viktig målgrupp då de är beslutsfattare. De väljer studieinriktning och är i processen att definiera sig själva.	Det skulle kunna rymmas inom befintlig ram.	Mimmi Lagergren	Nej
4. Vi finansierar investeringar genom grön obligation. Det innebär att kommunen gör minst en investering genom grön obligation eller via gröna lån per år och att minst 50% av all nybyggnation och större ombyggnation av bostäder och lokaler har grön finansiering.		Vi finansierar redan idag investeringar genom grön finansiering men genom koncernbankens försorg. Ett exempel är zinkåtervinnings-projektet	Ja, men utan att vi är en aktör i klimat 2030	De investeringar staden gör ska vara hållbara och uppfylla kraven för hållbara investeringar.	Det kan innebära insatser men ryms inom budgetram. Renova är ett bolag och det är vår styrelse som avgör vilka investeringar som genomförs.	Anders Åström	Nej
5. Vi minskar utsläppen tillsammans med näringslivet. Det innebär att kommunen årligen gör insatser tillsammans med näringslivet. Exempelvis genom att initiera samtal mellan företag kring industriell symbios, driver gemensamma projekt eller på andra sätt samverkar med näringslivet för minskade utsläpp.		Vi har redan en dialog med våra kunder kring återvinning och avfallsminskande åtgärder. Vi har också infört styrmedel som innebär att fossilinnehållet påverkar behandlingspriset (gate-fee).	Ja, men utan att vi är en aktör i klimat 2030	Vi är en av flera leverantörer av avfallstjänster så vi föredrar att prata med våra kunder . Därför mycket tveksamt om vi ska vara en aktör i det här sammanhanget. Vi kan vara ett bollplank och ge inspel om vad företagen kan göra inom området avfall/återvinning/återanvändning/förebyggande	Det kan för vår del rymmas inom budgetram.	Linda Abrahamsson, försäljningschef AOL	Nej
6. Vi inkluderar lantbruket som samarbetspart i kommunens klimatomställning. Det innebär att kommunen arbetar aktivt med att främja en dialog mellan kommunen, gröna näringar och övrigt näringsliv minst två gånger per år, samt under perioden samverkar i minst ett konkret projekt med syfte att minska utsläppen.		Vi producerar slurry som sedan rötas. Produkten från rötning kallas biogödsel och är i de flesta fall godkänd för ekologisk odling. All produkt avsätts redan inom jordbruket. Vi planerar för byggandet av en biokolsanläggning i samarbete med Göteborg Energi. Jordbruket är en möjlig men inte trolig slutkund.	Ja, men utan att vi är en aktör i klimat 2030	Det är viktigt att stadens restprodukter möter jordbrukets behov och krav om kretsloppen ska slutas. Det område som kommit längst är mat och livsmedelsavfall. All biogödsel avsätts redan idag inom jordbruket. Vi har inga ytterligare önskemål visavi jordbruket. Därför mycket tveksamt om vi ska vara en aktör. Även delar av reningsverkens avfall bör på sikt kunna användas av jordbruket. Den frågan ligger bättre på Gryaab, staden och branschorganisations Svenskt vatten och jordbrukets intressenter.	Det kan innebära insatser men borde kunna rymmas inom budgetram.	Christer Lundgren	Nej
7. Vi fokuserar på företagens klimatomställning i miljötillsyn. Det innebär att kommunen fokuserar på energi och klimat i miljötillsynen genom minst två satsningar under perioden. Med detta menas att kommunen väljer ut lämpliga tillsynsobjekt för att genomföra miljötillsyn med fokus på energi och klimat. Löftet kan handla om att i tillsynen efterfråga energikartläggning och/eller en handlingsplan samt genomförande av energieffektiviseringsåtgärder och energikonverteringar, till exempel fasa ut oljepannor. Det kan även innebära att informera om olika investeringsstöd eller att samverka med kommunens energi och klimatrådgivare.		Vi är snarare ett företag bland andra som granskas genom miljötillsyn från kommun eller länsstyrelse.	Ja, men utan att vi är en aktör i klimat 2030	Miljötillsynen kan säkert utvecklas inom området klimatpåverkan. Det är en ambition från regering och departement att Miljöbalken bättre ska omhänderta klimatfrågan.	Inga.	Många berörda chefer.	Nej
8. Vi arbetar aktivt med vår energiplan. Det innebär att kommunen har en uppdaterad energiplan som är kopplad till översiktsplaneringen och som omfattar lokal produktion, tillförsel, distribution och användning av energi. Exempelvis genom att använda "Vägledning för energiplanering" framtagen av Länsstyrelsen Västra Götaland. Samt tillsammans med andra relevanta aktörer årligen genomför åtgärder som minskar klimatpåverkan i energiförsörjningen. Översiktsplanen kan kompletteras med tematiska tillägg som Vindbruksplan och Solstrategi.		Vi arbetar aktivt med att minska vår energianvändning och vi undersöker hur vi kan öka elproduktion mha solceller.	Ja, men utan att vi är en aktör i klimat 2030	Ja, det är givet både genom gällande energiplan samt lagstiftning om energikartläggning.	Det kan innebära insatser men borde kunna rymmas inom budgetram.	Magnus Lundström	Nej

9. Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling. Det innebär att kommunen identifierar vilka upphandlingar under perioden som har störst klimatpåverkan och arbetar strategiskt och systematiskt för att minska klimatpåverkan årligen. Arbetet och utfallet följs upp och dokumenteras.	x	Renovas enhet inköp och upphandling arbetar med dessa frågor fortlöpande. Ett exempel är kategoristyrning fordon.	Ja, men utan att vi är en aktör i klimat 2030	Upphandling är en viktig åtgärd för att minska klimatutsläpp uppströms. Det finns ambitiösa mål för inköp i stadens miljö och klimatprogram. Samtidigt har vi ekonomiska ramar och en marknad som sätter begränsningar.	Det kan innebära insatser men borde kunna rymmas inom budgetram.	Therese Olsson	Nej
		Vi ställer miljökrav på våra leverantörer och använder oss ofta av stadens upphandlade leverantörer och verktyget Proceedo.	Ja, men utan att vi är en aktör i klimat 2030	En stor kommun innebär stora inköp. Det är viktigt utveckla klimatkraven på inköpta produkter och tjänster. Då är god kompetens kritiskt.	Ryms inom budgetram.	Therese Olsson	Nej
		Vi ställer miljökrav på våra leverantörer och använder oss ofta av stadens upphandlade leverantörer och verktyget Proceedo.	Ja, men utan att vi är en aktör i klimat 2030	En stor kommun innebär stora inköp. Viktigt att en stor kommun kan vara en utnyttjar sin stora inköpsmakt och kan vara en inspiratör för mindre kommuner.	Det innebär arbete men ger ett klimatresultat som är ett viktigt bidra till klimatomställningen och att målen miljö och klimatprogrammet uppfylls.	Therese Olsson	Nej
		Renova arbetar inte med stadsplanering men vi försöker hela tiden utveckla vår logistik.	Ja, men utan att vi är en aktör i klimat 2030	En stor kommun innebär stora transportbehov. Strategiskt viktigt utveckla stadsplanering och resmönster.	Vissa åtgärder kan bli ett hinder för oss eftersom avfall uppstår överallti i staden. Samtidigt är det så att staden är till för de som bor i staden. Vi får anpassa oss till de villkor som råder. Det kan påverka oss negativt ekonomiskt och våra kunder. Vi tänker att kan vara ett pris som det är värt att betala.		
12. Vi säkrar att planering och byggande bidrar till ett transporteffektivt samhälle. Det innebär att kommunens översiktsplan samt alla program- och detaljplaner under perioden ska bidra till att andelen hållbara resor i kommunen ökar mätt som andel gång, cykel och kollektivtrafik av totalt antal utförda resor. Detta görs genom att beräkna planernas klimatpåverkan och jämföra alternativ, exempelvis med Hållbarhetsverktyget eller liknande.		Renova arbetar inte med stadsplanering men vi försöker hela tiden utveckla vår logistik.	Ja, men utan att vi är en aktör i klimat 2030	En stor kommun innebär stora transportbehov. Strategiskt viktigt utveckla tillgänglighet och attraktivitet.	Vissa åtgärder kan bli ett hinder för oss eftersom avfall uppstår överallti i staden. Samtidigt är det så att staden är till för de som bor i staden. Vi får anpassa oss till de villkor som råder. Det kan påverka oss negativt ekonomiskt och våra kunder. Vi tänker att kan vara ett pris som det är värt att betala.		
13. Vi utvecklar gaturum för ökad tillgång och attraktivitet. Det innebär att kommunen under perioden genomför åtgärder för ökad attraktivitet med minskad biltrafik, särskilt i centrala områden. Antingen genom att sänka hastigheten för fordonstrafiken till 30 och 40 km/h i minst en tätort eller att kommunen anpassar minst ett gaturum till gång- och cykelfart där stadslivet har potential att utvecklas.		Renova arbetar inte med stadsplanering men vi försöker hela tiden utveckla vår logistik.	Ja, men utan att vi är en aktör i klimat 2030	Det kan vara väldigt effektivt.			
14. Vi arbetar med klimatstyrande parkering. Det innebär att kommunen årligen genomför åtgärder kring parkering. Exempelvis möjliggör samnyttjande av parkeringsanläggningar, prioriterar besöks- och handelsparkering i centrala områden framför annan parkering, ser till att gatuparkering inte är subventionerad jämfört med parkeringshus, möjliggör flexibla parkeringstal med stimulans av bilpooler eller att frikoppla parkeringskostnaden från hyran av lägenheter.							
15. Vi klimatväxlar tjänsteresor. Det innebär att kommunen har ett klimatväxlingssystem där klimatbelastningen från kommunanställdas flyg- och bilresor i tjänsten beräknas minst årligen och ges ett monetärt värde som speglar exempelvis samhällsekonomisk värdering. Avsatta medel för klimatbelastningen används (växlas) för att kunna stimulera önskvärda klimatinvesteringar och/eller driftåtgärder internt i organisationen.	X	Renova deltar sedan länge i den klimatväxling som tillämpas av Göteborgs stad.	Ja, men utan att vi är en aktör i klimat 2030	Ja, det bör antas.	Ryms inom budgetram.	Marlene H	Nej
16. Våra nya personbilar körs på förnybar el, biogas eller vätgas. Det innebär att alla nya avtal vid köp och hyra av personbilar till kommunal verksamhet ska vara bilar som körs på förnybar el, biogas eller vätgas. Endast undantagsvis väljs andra personbilar som då ska uppfylla Upphandlingsmyndighetens baskrav, efter intern dispens.	X	Vi leasar eller köper bara in el, biogas eller vätgasbilar.	Ja, självklart	Det finns allt fler elfordon att välja på medan utbudet på gassidan är mycket begränsat idag. Löftet är inte särskilt ambitiöst utan ligger inom ramen för befintliga mål.	Ryms inom ram.	Mats Pervik	Nej
17. Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal. Det innebär att kommunen ställer miljö- och klimatkrav i alla avtal där transporter upphandlas, exempelvis postleveranser och avfallstransporter. Kommunen ställer också miljökrav i mer än 50 procent av upphandlingar av varor och tjänster som kräver omfattande transportarbete, exempelvis matleveranser, städ- och kontorsmaterial och parkeringsövervakning.		Vi ställer krav enligt de gemensamma kraven för entreprenadarbeten. Kommuner ställer miljökrav på våra avfallstransporter.	Ja utan att vi är en aktör i klimat 2030	Det finns hållbara alternativ på marknaden även om det återstår en del.	Ryms inom ram.	Mats Pervik	Nej
18. Våra nya arbetsmaskiner är fossilfria och upphandlingskrav ställs på entreprenader. Det innebär att alla nya arbetsmaskiner och arbetsredskap som köps in till kommunens organisation (inklusive kommunala bolag) kan drivas av förnybara drivmedel eller är elektrifierade. Det innebär också att miljö- och klimatkrav ställs på nya entreprenadavtal där arbetsmaskiner och transporter ingår.		Vi elektrifierar eller använder fossilfria drivmedel. Endast en inhyrd specialmaskin är fossil idag.	Ja utan att vi är en aktör i klimat 2030	Det finns delvis hållbara alternativ på marknaden.	Ryms inom ram.	Mats Pervik	Nej
19.Vi deltar i Cykelfrämjandets kommunvelometer och når angiven poängnivå. Det innebär att kommunen deltar i kommunvelometern varje år, jobbar metodiskt med förbättringar och når upp till angiven poängnivå ett av åren. Liten kommun (<50 000 invånare) 50 poäng, mellanstor kommun (50 000–100 000 invånare) 60 poäng, stor kommun (>100 000 invånare) 70 poäng.		Vi uppmuntrar cykling i viss omfattning.	Ja, men utan att vi är en aktör i klimat 2030	Kommunens personal kan cykla mer än idag. Vi som tjänstemän borde vara föregångare när det finns praktiska förutsättningar.			

20. Vi arbetar med hållbart resande för våra anställda. Det innebär att kommunens egen organisation (minst 20% av kommunens förvaltningar och/eller bolag) är med i Cykelvänlig arbetsplats (cykelvanligast.se) och når minst 3 stjärnor under perioden. Alternativt att kommunen som arbetsgivare erbjuder årskort för kollektivtrafik med löneavdrag till anställda på kommunens förvaltningar och bolag.
21.Vi minskar matsvinnet i offentliga måltider och når mål. Det innebär att kommunen mäter matsvinnet med ett uppsatt mål på max 35 g/portion i genomsnitt för skola och förskola, och ett mål på max 100 g/portion för äldreomsorgen. I siffrorna ingår samtliga mätfraktioner: kökssvinn, serveringssvinn och tallrikssvinn. I äldreomsorgen mäts lunch eller middag.
22. Vi minskar klimatavtrycket från offentliga måltider och når mål. Det innebär att kommunen i sitt arbete med menyplanering och råvaruval beräknar måltidens klimatpåverkan och når målet att klimatpåverkan ska vara maximalt 0,8 kg CO2e/måltid i snitt under minst en månad. Alternativt når målet att nyckeltalet för samtliga inköpta livsmedel ska minska till 1,6 kg CO2e/kg inköpta livsmedel.
23. Vi ökar livslängden på elektronik och möjliggör cirkulära flöden. Det innebär att kommunen förlänger livslängden på mobiltelefoner, surfplattor och bärbara datorer genom minst en ny åtgärd per år för att förlänga livet och skapa möjligheter till cirkulära flöden. Detta görs genom att exempelvis inte ställa krav på fabriksnya produkter i upphandling, att ha avtal om reparationer/uppdateringar och att samla in samt återbruka produkter.
24. Vi möjliggör cirkulära arbetskläder. Det innebär att kommunen undersöker hur vi kan arbeta med cirkulära flöden i minst 50% av kommunens verksamheter som använder arbetskläder. Samt genomför minst en ny åtgärd per år för att förlänga livet och skapa möjligheter till cirkulära flöden. Exempel på åtgärder kan vara att: köpa arbetskläder av god kvalitet som lätt kan lagas/justeras, minska antal modeller/färger, ta bort eller använda flexibla loggor, nyttja reparationstjänster, skapa möjligheter för återbruk intern eller externt.
25. Vi använder cirkulära möbler. Det innebär att kommunen inreder minst två kontor/arbetsplatser med cirkulära möbler och annan cirkulär inredning. Samt under perioden har ett system med cirkulära möbler för kommunens arbetsplatser. Med cirkulära möbler menas att de repareras och används på nytt, köps begagnade eller återbrukas internt.
26. Vi erbjuder fastighetsnära insamling för återanvändning. Det innebär att kommunen genom minst tre insatser varje år möjliggör fastighetsnära inlämning av produkter för återanvändning. Exempelvis genom mobil ÅVC, plats för återanvändning på befintlig ÅVC, teckna avtal med återanvändningsorganisationer eller liknande. Under perioden säkerställs att kommunens invånare har tillgång till inlämning för återanvändning av produkter.
27. Vi möjliggör för invånarna att låna/hyra produkter i stället för att köpa. Det innebär att kommunen kan visa att minst en insats pågår varje år. Under perioden ska minst tre olika insatser testas och utvärderas med sikte på långvarig insats för invånarna att låna/hyra/laga produkter i stället för att köpa. Det kan ske genom samverkan med näringslivet för att erbjuda fler hållbara tjänster, att skapa cirkulära möjligheter i bostadsområde eller att kommunen erbjuder platser att dela eller reparera.
28.Vi energieffektiviserar vårt fastighetsbestånd. Det innebär att kommunen (inklusive kommunala bolag) gör ambitiösa energibesparingar i kommunens fastighetsbestånd, minst tre objekt under perioden. Vid åtgärder i egna fastigheters klimatskal eller värme- och energisystem studeras alltid möjliga åtgärdspaket för energieffektivisering med hjälp av Totalmetodiken från Belok eller motsvarande.
29. Vi bygger i trä. Det innebär att kommunen prövar trä som byggnadsmaterial i all kommunal ny-, om- eller tillbyggnation. Samt under perioden ställer krav på minst 50 procent trästomme i minst tre byggnadsprojekt. Merparten av detaljplanerna som tas fram ska ha byggnadshöjder som medger trähusbyggande med plats för trästommar och träbjälklag.

20. Vi arbetar med hållbart resande för våra anställda. Det innebär att kommunens egen organisation (minst 20% av kommunens förvaltningar och/eller bolag) är med i Cykelvänlig arbetsplats (cykelvanligast.se) och når minst 3 stjärnor under perioden. Alternativt att kommunen som arbetsgivare erbjuder årskort för kollektivtrafik med löneavdrag till anställda på kommunens förvaltningar och bolag.		Vi uppmuntrar cykling i viss omfattning. Vi har bra låsanordningar på våra större arbetsplatser.	Ja, men utan att vi är en aktör i klimat 2030	Kommunens personal kan cykla mer än idag.	Många på Renova bor utanför Göteborg och det betyder att potentialen finns men inte är stor.	Magnus Lundström	Nej
21.Vi minskar matsvinnet i offentliga måltider och når mål. Det innebär att kommunen mäter matsvinnet med ett uppsatt mål på max 35 g/portion i genomsnitt för skola och förskola, och ett mål på max 100 g/portion för äldreomsorgen. I siffrorna ingår samtliga mätfraktioner: kökssvinn, serveringssvinn och tallrikssvinn. I äldreomsorgen mäts lunch eller middag.		Vi ser till att ta hand om det matavfall som uppstår.	Ja, men utan att vi är en aktör i klimat 2030	Matsvinn innebär en onödig miljöbelastning och staden är en stor aktör inom måltider. Göteborg har redan gjort mycket bra inom området!			
22. Vi minskar klimatavtrycket från offentliga måltider och når mål. Det innebär att kommunen i sitt arbete med menyplanering och råvaruval beräknar måltidens klimatpåverkan och når målet att klimatpåverkan ska vara maximalt 0,8 kg CO2e/måltid i snitt under minst en månad. Alternativt når målet att nyckeltalet för samtliga inköpta livsmedel ska minska till 1,6 kg CO2e/kg inköpta livsmedel.		Vi gör inget inom området idag.	Ja, men utan att vi är en aktör i klimat 2030	Matens klimatpåverkan kan definitivt minska. Göteborgs stad har redan gjort väldigt mycket inom området!			
23. Vi ökar livslängden på elektronik och möjliggör cirkulära flöden. Det innebär att kommunen förlänger livslängden på mobiltelefoner, surfplattor och bärbara datorer genom minst en ny åtgärd per år för att förlänga livet och skapa möjligheter till cirkulära flöden. Detta görs genom att exempelvis inte ställa krav på fabriksnya produkter i upphandling, att ha avtal om reparationer/uppdateringar och att samlar in samt återbruka produkter.		Vi använder oftast second-hand datorer.	Ja, men utan att vi är en aktör i klimat 2030	Elektronik har idag en väl kort livscykel särskilt med tanke på klimatpåverkan. Viktigt att en stor kommun handhar elektronik med respekt.			
24. Vi möjliggör cirkulära arbetskläder. Det innebär att kommunen undersöker hur vi kan arbeta med cirkulära flöden i minst 50% av kommunens verksamheter som använder arbetskläder. Samt genomför minst en ny åtgärd per år för att förlänga livet och skapa möjligheter till cirkulära flöden. Exempel på åtgärder kan vara att: köpa arbetskläder av god kvalitet som lätt kan lagas/justeras, minska antal modeller/färger, ta bort eller använda flexibla loggor, nyttja reparationstjänster, skapa möjligheter för återbruk intern eller externt.		Vi tvättar, och lagar i viss utsträckning arbetskläder. Reflexfunktionen viktig.	Ja, men utan att vi är en aktör i klimat 2030	Ja, framställning av kläder innebär en relativt stor miljöpåverkan	Ryms inom ram.	Thomas Josefsson	Nej
25. Vi använder cirkulära möbler. Det innebär att kommunen inreder minst två kontor/arbetsplatser med cirkulära möbler och annan cirkulär inredning. Samt under perioden har ett system med cirkulära möbler för kommunens arbetsplatser. Med cirkulära möbler menas att de repareras och används på nytt, köps begagnade eller återbrukas internt.	X	Renova köper ofta in begagnade möbler.	Ja	Ja, marknaden har börjat fungera relativt väl.	Ryms inom ram.	Magnus Lundström	Nej
26. Vi erbjuder fastighetsnära insamling för återanvändning. Det innebär att kommunen genom minst tre insatser varje år möjliggör fastighetsnära inlämning av produkter för återanvändning. Exempelvis genom mobil ÅVC, plats för återanvändning på befintlig ÅVC, teckna avtal med återanvändningsorganisationer eller liknande. Under perioden säkerställs att kommunens invånare har tillgång till inlämning för återanvändning av produkter.	X	Renova bidrar genom att ge erbjuda tjänster inom återvinning och återanvändning, t ex driver vi många återvinningscentraler med återbruksmöjlighet i samarbete med Göteborg och andra kommuner.	Ja	Ja, vi ser gärna att återanvändningen i samhället ökar. Vi arbetar för kommuner så har de uppdrag inom återbruk så tittar vi gärna på det.	Ryms inom ram.	Kajsa Lager	Nej
27. Vi möjliggör för invånarna att låna/hyra produkter i stället för att köpa. Det innebär att kommunen kan visa att minst en insats pågår varje år. Under perioden ska minst tre olika insatser testas och utvärderas med sikte på långvarig insats för invånarna att låna/hyra/laga produkter i stället för att köpa. Det kan ske genom samverkan med näringslivet för att erbjuda fler hållbara tjänster, att skapa cirkulära möjligheter i bostadsområde eller att kommunen erbjuder platser att dela eller reparera.		Renova gör idag inget inom området utom det självklara t ex att vi hyr ut våra containrar mm. Vi säljer förstås jordprodukter baserade på bl.a annat trädgårdsavfall som samlas in vid ÅVC:er och trädgårds och prakförvaltare.	Ja, men utan att vi är en aktör i klimat 2030	Ja, om det är mycket genomtänkt. Risk att åtgärden slår undan de privata initiativ som också finns. Samverkan med privata aktörer troligen bättre än att köra ett eget kommun race.			Nej
28.Vi energieffektiviserar vårt fastighetsbestånd. Det innebär att kommunen (inklusive kommunala bolag) gör ambitiösa energibesparingar i kommunens fastighetsbestånd, minst tre objekt under perioden. Vid åtgärder i egna fastigheters klimatskal eller värme- och energisystem studeras alltid möjliga åtgärdspaket för energieffektivisering med hjälp av Totalmetodiken från BeLok eller motsvarande.		Renov arbetar kontinuerligt med att driva energibesparingar och samtidigt nå låga utsläpp på våra anläggningar.	Ja, men utan att vi är en aktör i klimat 2030	Ja, kommunen är en stor fastighetsägare.	Ryms inom budget.		
29. Vi bygger i trä. Det innebär att kommunen prövar trä som byggnadsmaterial i all kommunal ny-, om- eller tillbyggnation. Samt under perioden ställer krav på minst 50 procent trästomme i minst tre byggnadsprojekt. Merparten av detaljplanerna som tas fram ska ha byggnadshöjder som medger trähusbyggande med plats för trästommar och träbjälklag.		Renova bygger relativt litet och om vi bygger så är det ofta processanläggningar där trä sällan är lämpligt..	Ja, men utan att vi är en aktör i klimat 2030	Ja, viktigt att lära sig mer om trä som byggnadsmaterial.			

30. Vi arbetar med återbruk av byggmaterial.
Det innebär att kommunen möjliggör återbruk genom att ta hänsyn till återbrukets egenskaper i form av tillgänglighet, variation med mera i planeringen av ny-, om- eller tillbyggnation. Löftet innebär att kommunen tillgängliggör byggmaterial för återbruk samt använder återbrukat material i fastigheter varje år.

Renova kan överväga stödja återanvändning om vi får sådana uppdrag.	Ja, men utan att vi är en aktör i klimat 2030	Ja, återanvändning av byggmaterial har en potential. Skulle vara positivt med ett ökat återbruk av byggmaterial i samhället. Göteborg har goda förutsättningar.	Borde kunna rymmas inom ram om det är få att fastighetsägaren/byggarne vill det och kräver det. Att skapa återbruk utan att nyckelaktören driver det är svårt.
---	---	---	--